

Programa 'Parlem-ne; no et tallis!'

Valoració de l'actualització dels programes PRESSEC i Parlem Clar

Informe de resultats curs 2010-11

18 Febrer 2014

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

 Agència
de Salut Pública

Redacció de l'informe

Olga Juárez (1), Elena Bofill (2), M Isabel Pasarín (1), Elia Díez (3)

(1) Servei de Salut Comunitària, ASPB

(2) Pràcticum de Psicologia (Universitat Autònoma de Barcelona); (3) Servei de Programes i Intervencions Preventives, ASPB; (4) Institut de Serveis a la Comunitat. ASPB

Valoració del programa 'Parlem-ne; no et tallis' per part del professorat: activitats a l'aula i activitats d'entorn, curs 2010-11.

Grup de treball

Olga Juárez (1), Elena Bofill (2), M Isabel Pasarín (1), Elia Díez (3)

(1) Servei de Salut Comunitària, ASPB; (2) Pràcticum de Psicologia (Universitat Autònoma de Barcelona);

(3) Servei de Programes i Intervencions Preventives, ASPB

Valoració dels tallers desenvolupats als centres d'atenció a la salut sexual per part de l'alumnat, curs 2010-11.

Grup de treball

Olga Juárez (1), M Isabel Pasarín (1), Angela María Beltran Hernández (2), Elena Bofill (2), Elia Díez (3), .

(1) Servei de Salut Comunitària. ASPB; (2) Pràcticum de Psicologia (Universitat Autònoma de Barcelona);

(3) Servei de Programes i Intervencions Preventives. ASPB

AGRAÏMENTS

Als centres d'Educació Secundària de la ciutat que any rera any incorporen la prevenció dels problemes de salut dels joves dins les seves tasques.

Als Equips de Salut Comunitària i a tot el Servei de Salut Comunitària per l'esforç continuat i cada vegada més important per facilitar la intervenció preventiva a la ciutat. Especialment, Al GAS de Sexualitat (SESAC), per la seva motivació i treball constant a l'hora d'actualitzar els programes de prevenció de conductes sexuals de risc. Sense elles aquest i altres treballs no haguessin estat possibles.

Al Grup d'Activitats Preventives de l'Agència de Salut Pública de Barcelona que a partir de les dades que aporta l'avaluació, proposa millores en les accions preventives.

Als/A les professionals dels Centres de Salut Sexual i Reproductiva de Barcelona que desenvolupen els tallers de la Tarda Jove i han accedit, en el marc del programa Parlem-ne; no et tallis! a recollir i lliurar-nos les valoracions que els joves assistents als seus tallers han omplert després de la visita per al seu anàlisi: Anna Zaragoza Marfa i a tot el seu equip (ASSIR Muntanya); Anna Zaragoza, Asun Sala i a tot el seu equip (ASSIR Drassanes); Eva Vela i a tot el seu equip (ASSIR Numancia); Anna Pérez i a tot l'equip (CJAS).

Aquest informe ha estat possible gràcies a aquells/aquelles joves que, a més de assistir al taller de la Tarda Jove al llarg del curs 2009-10, van omplir les valoracions que els professionals els van demanar, eina clau per la millora de les intervencions.

Barcelona, Gener 2014

Si voleu citar aquest informe, us demanem ho feu de la següent manera:

Juárez O, Bofill E, Díez E, Pasarín MI; Artazcoz L. Programa 'Parlem-ne; no et tallis!'. Valoració de

l'actualització dels programes PRESSEC i Parlem Clar. Informe de resultats curs 2010-11. Agència de Salut Pública de Barcelona; 2012. Disponible en: www.aspb.cat

Índex del document

1. INTRODUCCIÓ	6
2. OBJECTIU	7
3. MÈTODES	7
3.1. Valoració per part del professorat: activitats a l'aula i activitats d'entorn.....	7
3.1.1. Participants.....	7
3.1.2. Disseny.....	7
3.1.3. Qüestionari	8
3.1.4. Variables	8
3.1.5. Procediment	8
3.1.6. Anàlisi	8
3.2. Valoració per part de l'alumnat: taller al centre de salut sexual (activitat d'entorn).....	8
3.2.1. Participants.....	8
3.2.2. Disseny.....	8
3.2.3. Qüestionari	9
3.2.4. Variables	9
3.2.5. Procediment	9
3.2.6. Anàlisi	9
4. RESULTATS	9
4.1. Resultats de la valoració del professorat	9
4.1.1. Valoració de les activitats a l'aula	9
4.1.1.1. En general	
4.1.1.2. Valoració de l'itinerari 1	
4.1.1.3. Valoració de l'itinerari 2	
4.1.2. Valoració de les activitats d'entorn.....	18
4.2. Resultats de la valoració de l'alumnat respecte al taller al centre de salut sexual	19
4.2.1. Característiques dels participants	19
4.2.2. Valoració d'alguns aspectes del taller	20
4.2.3. Què és allò que més ha agradat?	24
4.2.4. Què és allò que menys ha agradat?	26
5. CONCLUSIONS GENERALS I SUGGERIMENTS DE MILLORA	27
5.1. Suggeriments de millora de l'itinerari 1	27
5.2. Suggeriments de millora del Itinerari 2	28
5.3. Suggeriments de millora de les activitats d'entorn:.....	29
5.3.1. Quan s'aplica l'itinerari 1.....	29
5.3.2. Quan s'aplica l'itinerari 2.....	29
ANNEXOS	32
Bibliografia	49

Índex de taules

Taula 1. Número d'escoles, grups/aules participants i alumnat inscrits/amb valoració, segons el curs on s'aplica el programa.....	10
Taula 2. Desenvolupament de les activitats del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 1).....	14
Taula 3. Desenvolupament de les activitats del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 2).....	17
Taula 4. Desenvolupament de les activitats d'entorn del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 1).....	19
Taula 5. Desenvolupament de les activitats d'entorn del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 2).....	19
Taula 6. Variables sociodemogràfiques, en funció de sexe. Noies n=736 (49,1%) Nois n=762 (50,9%). Valoració de l'alumnat del taller al centre de salut sexual.....	20
Taula 7. Distribució dels joves participants (n=1533) per districtes i per recurs on han fet el taller. Valoració de l'alumnat de la visita al centre de salut sexual.....	22
Taula 8. Quines són les preguntes que han quedat pendents?, segons sexe.....	23
Taula 9. Allò de la sessió que més ha agradat, segons sexe.....	26
Taula 10. Allò de la sessió que menys ha agradat, segons sexe.....	27

Índex de figures

Figura 1. Distribució d'aules/grups classe participants, programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (en general), per districte (N=97).....	10
Figura 2. Cobertura d'alumnat del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (en general), per a cada curs escolar i per districte.....	10
Figura 3. Valoració de diferents aspectes del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (en general). Mitjana de cadascun dels aspectes. Puntuació de 0 a 10.....	11
Figura 4. Valoració d'altres aspectes del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (en general).....	11
Figura 5. Distribució d'aules/grups classe participants, programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 1), per districte.....	12
Figura 6. Valoració d'altres aspectes del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 1). Mitjana de cadascun dels aspectes. Puntuació de 0 a 10.....	13
Figura 7. Valoració d'altres aspectes del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 1).....	13
Figura 8. Distribució d'aules/grups classe participants, programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 2), per districte (N=17).....	16
Figura 9. Valoració d'altres aspectes del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 2). Mitjana de cadascun dels aspectes. Puntuació de 0 a 10.....	16
Figura 10. Valoració d'altres aspectes del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 2).....	17
Figura 11. Valoració d'aspectes del taller al centre de salut sexual. Valoració de l'alumnat (en general) del programa 'Parlem-ne; no et tallis!'.....	22

Figura 12. Valoració d'aspectes del taller al centre de salut sexual. Valoració de l'alumnat (Nois i Noies) del programa 'Parlem-ne; no et tallis!.....	23
Figura 13. Valoració d'aspectes del taller al centre de salut sexual. Valoració de l'alumnat (En general, nois i noies) del programa 'Parlem-ne; no et tallis! (Preguntes per fer).....	24
Figura 14. Valoració d'aspectes del taller al centre de salut sexual. Valoració de l'alumnat (En general, nois i noies) del programa 'Parlem-ne; no et tallis! (Agradaria seguir parlant).	24

Programa 'Parlem-ne; no et tallis!'

Valoració de l'actualització dels programes PRESSEC i Parlem Clar

1. INTRODUCCIÓ

Els programes PRESSEC ⁽¹⁾ i Parlem Clar ⁽²⁾ van ser dissenyats als anys 1992-93 i 2001-02 respectivament. Adreçats a la prevenció de les relacions sexuals no protegides a 4t d'ESO, 1r de Batxillerat i Cicles Formatius, van mostrar millores rellevants entre els joves en les respectives avaluacions ^(3,4). Aquestes eines educatives, han ajudat a millorar la salut de milers d'adolescents barcelonins al llarg d'aquestes dues dècades.

Any rere any el professorat que els duia a terme a les aules indicava que necessitaven un format més agradable i informatitzat. Algunes escoles els aplicaven en un curs diferent al previst, atenent la progressiva reducció de l'edat d'inici de les relacions sexuals entre els joves de tot Espanya ^(5,6). Aproximadament un 16% de les aules on es desenvolupava el programa PRESSEC eren de 3r d' ESO i no de quart com es recomanava i un 28,5% de les aules on es desenvolupava el programa Parlem Clar eren de 4r d' ESO i no de Batxillerat o Cicles Formatius com es recomanava.

Altres canvis socials esdevinguts aquests anys, com ara el relatiu control de l'epidèmia del VIH/sida al món desenvolupat, la incorporació a les aules d'alumnat procedent de gran diversitat de cultures i països, la major acceptació de la diversitat sexual a la societat o l'increment de l'embaràs adolescent feien oportú emprendre una actualització dels programes.

Amb el suport d'un grup de treball format per professionals dels Equips de Salut Comunitària de l'ASPB i un grup d'assessors format per professionals dels diferents àmbits implicats en el disseny, desenvolupament i avaluació d'aquests tipus de programes, amb capacitats professionals, experiència i diversitat de perspectives, s'han actualitzat els continguts tot mantenint l'estructura i el treball dels determinants conductuals i s'han ajuntat els dos programes en la nova proposta de l'ASPB que rep el nom de 'Parlem-ne; no et tallis!' ⁽⁷⁾.

El nou programa està centrat en la prevenció de l'embaràs adolescent i de les infeccions de transmissió sexual, incloent el VIH/sida. S'adreça als estudiants de secundària, i es pot aplicar des de 3r d'ESO fins a 2n de batxillerat o en de cicles formatius. El professorat pot triar entre dos itineraris d'acord amb les característiques del grup, del centre, i de les seves preferències. Un (Itinerari 1) amb 6 activitats conduïdes pel professorat permet treballar de forma més lenta i esglaonada, mentre que l'altre (Itinerari 2) amb 4 activitats és més ràpid, directe i incorpora activitats dutes a terme per una parella d'alumnes.

El material dirigit al professorat consta de dues parts: Les accions a l'aula, part que incorpora els dos itineraris a escollir i les accions a l'entorn, part en la qual es recomana fer ús dels recursos existents, com ara fer una visita a un Centre de Salut

Sexual, utilitzar la Consulta Oberta i/o els punts JIP (Jove Informa't i Participa) i altres accions.

La sessió al Centre de Salut Sexual és imprescindible per facilitar l'accés del jovent als recursos existents. La visita es pot fer en qualsevol moment, ja sigui abans, durant o després de desenvolupar la resta d'activitats proposades en el programa 'Parlem-ne; no et tallis!'.

Per tal de valorar el Programa actualitzat, durant el curs escolar 2010-11 es va:

- Proposar al professorat participant que avalués diversos aspectes de la nova edició, per adequar-la a les seves necessitats i percepcions.
- Demanar als i les joves que en el marc del programa 'Parlem-ne no et tallis!', han anat a un centre de salut sexual de Barcelona ciutat, que valorin el taller desenvolupat en aquest recurs.

Aquestes pàgines presenten l'informe d'avaluació d'aquestes valoracions.

2. OBJECTIU

Presentar els resultats de les valoracions realitzades per part de professorat i alumnes, del programa "Parlem-ne; no et tallis!", programa resultant de la revisió i actualització dels programes previs: PRESSEC i Parlem Clar.

- Per part del professorat: Descriure les valoracions del professorat que ha dut a terme el programa 'Parlem-ne; no et tallis!', durant el curs escolar 2010-11, sobre diversos aspectes del seu format i continguts.
- Per part de l'alumnat: Descriure les valoracions dels joves que en el marc del programa 'Parlem-ne no et tallis!', han rebut un taller a un centre de salut sexual de Barcelona ciutat, durant el curs escolar 2010-11.

3. MÉTODES

3.1. Valoració per part del professorat: activitats a l'aula i activitats

d'entorn

3.1.1. Participants

Professorat de 3r i 4t d'ESO, batxillerat i cicles formatius que ha aplicat a l'aula el programa, ja sigui l'itinerari 1 o l'itinerari 2, durant el curs escolar 2010-11.

3.1.2. Disseny

Estudi descriptiu transversal. S'ha dut a terme una enquesta amb qüestionari autocontestat per tal de recollir les valoracions del professorat participant.

3.1.3. Qüestionari

Es va dissenyar un qüestionari anònim i autoadministrable basat en qüestionaris de valoració de materials, utilitzats anteriorment ja per nosaltres.

3.1.4. Variables

Es recullen variables sociodemogràfiques (edat i sexe), nom de l'escola, districte de l'escola, coneixement anterior dels programes 'PRESSEC' i 'Parlem Clar' dels quals ha sorgit el programa 'Parlem-ne; no et tallis!', participació o no en la formació prèvia recomanada pel programa, identificació dels objectius del programa, valoració amb una puntuació de 0 a 10 del títol, les imatges, els colors, el llenguatge, el tipus de lletra, els missatges preventius. També es recull el seu grau d'acord amb diferents consideracions sobre el programa: interès, utilitat, comprensibilitat, informació, claredat, durada, etc.

3.1.5. Procediment

Al final del curs 2010-11 es va lliurar una enquesta a cada professor/a que havia implementat el programa 'Parlem-ne; no et tallis!' al llarg del curs. Les respostes, rebudes via correu electrònic o postal, es van introduir a una base de dades (SPSS).

3.1.6. Anàlisi

Es va fer una anàlisi univariada descriptiva de les variables quantitatives. Es van informatitzar els textos literals de resposta a les preguntes obertes. Dos tècnics els van revisar i agrupar en categories.

3.2. Valoració per part de l'alumnat: taller al centre de salut sexual

(activitat d'entorn)

3.2.1. Participants

Alumnat de 3r i 4t d'ESO, de batxillerat i cicles formatius que ha rebut a l'aula el programa 'Parlem-ne; no et tallis!', ja sigui l'Itinerari 1 o l'Itinerari 2, durant el curs escolar 2010-11 i que en el marc del programa, han anat a un centre de salut sexual a fer un taller.

3.2.2. Disseny

Estudi descriptiu transversal. S'ha dut a terme una enquesta amb qüestionari autocontestat per tal de recollir les valoracions de l'alumnat participant.

3.2.3. Qüestionari

Es va dissenyar de forma consensuada, per professionals de diferents centres de salut sexual de Barcelona ciutat, un qüestionari anònim i autoadministrable.

3.2.4. Variables

Es recullen variables sociodemogràfiques (edat i sexe), nom de l'escola, districte de l'escola, valoració del títol, les imatges, els colors, el llenguatge, el tipus de lletra, els missatges preventius, amb puntuacions de 0 a 10. Grau d'acord amb diferents consideracions sobre el programa: interessant, útil, comprensible, informatiu, clar, llarg, etc.

3.2.5. Procediment

Al final del curs 2010-11 els equips de professionals dels diferents centres de salut sexual participants, ens van lliurar les valoracions implementades de forma individual per l'alumnat de cada grup classe que havia anat al seu centre de salut sexual a fer un taller en el marc del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' al llarg del curs. Les respostes, es van introduir a una base de dades (SPSS).

3.2.6. Anàlisi

Es va fer una anàlisi univariada i bivariada de les variables quantitatives. Es van informatitzar els textos literals de resposta a les preguntes obertes. Dos tècnics els van revisar i agrupar en categories.

4. RESULTATS

4.1. Resultats de la valoració del professorat

4.1.1. Valoració de les activitats a l'aula

4.1.1.1. En general

Es disposa d'informació de 44 escoles de secundària de Barcelona ciutat de les 62 que s'havien inscrit (70,9%). Comptem amb la valoració feta pel professorat que ha desenvolupat el programa a 97 aules de les 119 inscrites (81,5%) i que ha treballat amb 2431 alumnes dels 3057 que estaven inscrits (79,5%). Si mirem per cursos ([taula 1](#)) veiem que el programa s'aplica principalment en 4r d'ESO, però hi ha escoles on s'aplica a tercer o en Batxillerat.

Taula 1. Número d'escoles, grups/aules participants i alumnat inscrits/amb valoració, segons el curs on s'aplica el programa.

CURS	Escoles inscrites	Escoles amb valoració	Grups/aules inscrites	Grups/aules amb valoració	Alumnat inscrit	Alumnat amb valoració
3r ESO	5	9	10	19	268	519
4r ESO	55	33	105	70	2689	1704
Batxillerat i CF	2	2	4	8	100	208

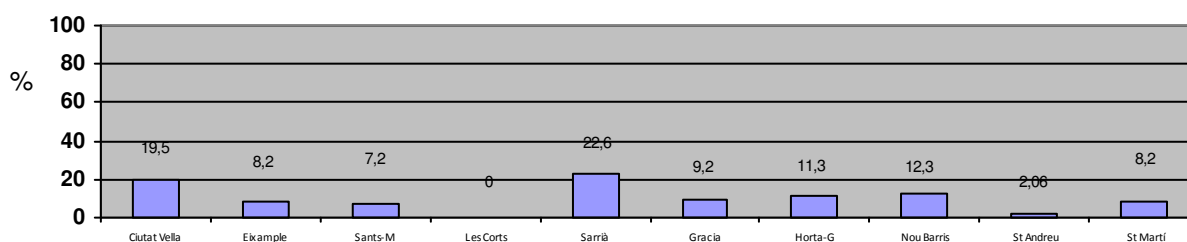
Font: Equips de Salut Comunitària i valoracions del professorat.

CF: cicles formatius

El professorat que ha contestat l'enquesta de valoració, té una edat mitjana de 47,5 anys; un 68,9% són dones i un 31,1% són homes. La distribució d'aules/grups classe participants per districte, es presenten a la figura 1. La participació per districtes, depenent de l'itinerari desenvolupat a l'aula, ha estat: a Ciutat Vella i Sarrià-Sant Gervasi la majoria d'aules/grups classe han desenvolupat l'itinerari 2. A la resta de districtes s'ha desenvolupat principalment l'itinerari 1.

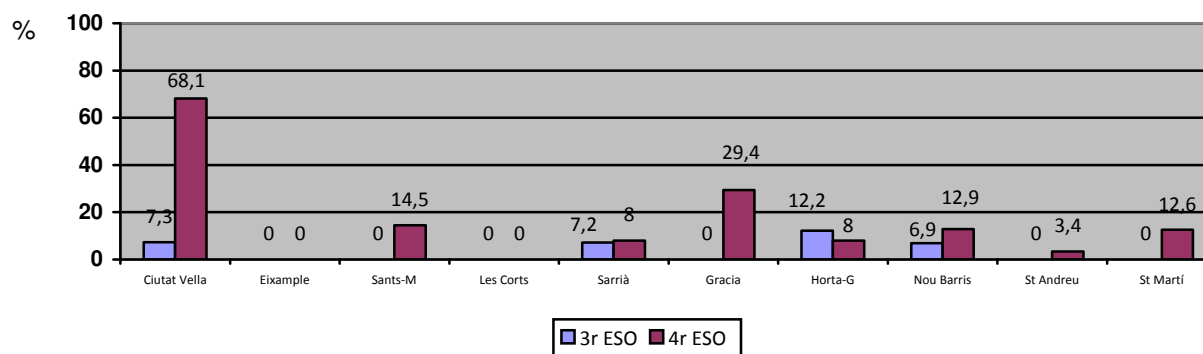
La cobertura del programa per a cada districte (alumnat), ha estat analitzada per a cada curs escolar (veure figura 2).

Figura 1. Distribució d'aules/grups classe participants, programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (en general), per districte (N=97).

Font: Valoracions del professorat.

Figura 2. Cobertura d'alumnat del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (en general), per a cada curs escolar i per districte.

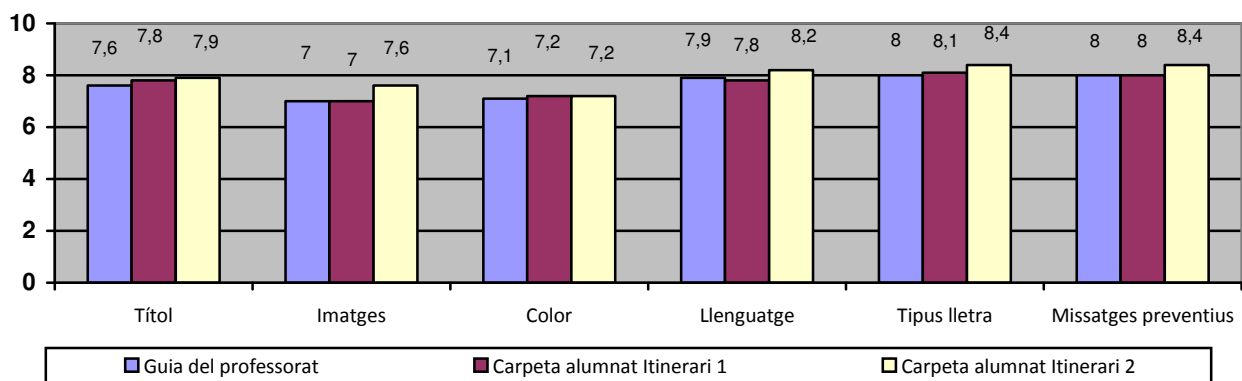
Font: Equips de Salut Comunitària i valoracions del professorat.

Un 79,8 % del professorat coneixia la versió anterior del programa 'PRESSEC' (actual Itinerari 1) i un 65,9% la versió anterior del programa 'Parlem Clar' (actualment Itinerari 2). Un 61,9% del professorat afirma haver fet la formació prèvia del 'Parlem-ne; no et tallis!'. Els motius al·ludits pel professorat que no ho ha fet, han estat: 'Fa temps que vaig fer la formació d'un dels programes'; 'Per incompatibilitat de dates'; 'Ja havia aplicat abans un dels programes'; 'No he rebut informació sobre aquesta formació prèvia'; 'No vaig poder'.

La figura 3 presenta la valoració de diferents aspectes dels materials (guia professorat, carpeta itinerari 1, carpeta itinerari 2). Es valora amb una puntuació de 0 a 10: el títol, el llenguatge utilitzat, els colors, les imatges, el tipus de lletra i els missatges preventius. En general les puntuacions són força elevades.

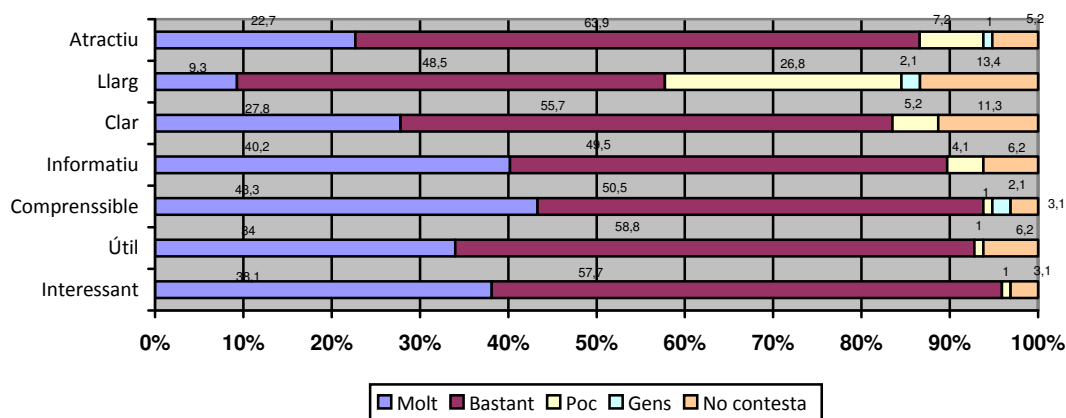
Per últim, la figura 4 mostra la valoració d'altres aspectes del programa. Pràcticament tot el professorat considera molt o bastant favorables els paràmetres explorats (interessant, útil, comprensible, informatiu, clar i atractiu), llevat de la longitud, que la majoria (66,7%) considera excessiva.

Figura 3. Valoració de diferents aspectes del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (en general). Mitjana de cadascun dels aspectes. Puntuació de 0 a 10.

Font: Valoracions del professorat

Figura 4. Valoració d'altres aspectes del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (en general).

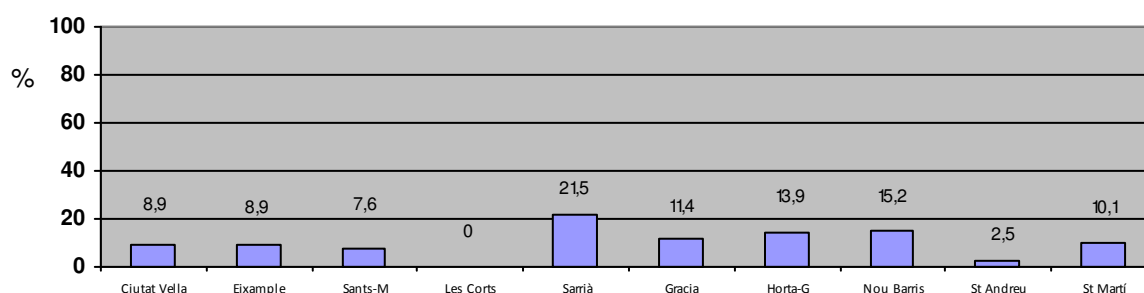

Font: Valoracions del professorat

4.1.1.2. Valoració de l'itinerari 1

Aquest itinerari ha estat desenvolupat en 41 escoles (9 de 3r d'ESO, 30 de 4r d'ESO i 2 de Batxillerat) i comptem amb la valoració feta per professorat que ha desenvolupat el programa a 78 aules/grups classe (18 de 3r d'ESO, 53 de 4t d'ESO i 7 de batxillerat). El professorat que ha contestat l'enquesta de valoració té una edat mitjana de 47,7 anys; un 66,7% són dones i un 33,3% són homes. La distribució d'aules/grups classe participants per districte, on treballen l'itinerari 1 es presenta a la [figura 5](#).

Figura 5. Distribució d'aules/grups classe participants, programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 1), per districte.

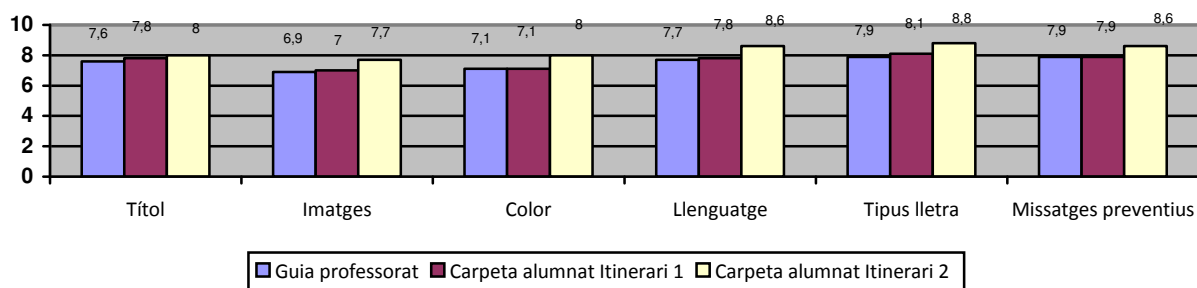

Font: Equips Salut Comunitària i valoracions del professorat

Del professorat que ha desenvolupat l'itinerari 1 a l'aula, un 80,3 % coneixia la versió anterior, el programa 'PRESSEC' i un 61,6% la versió anterior, el programa 'Parlem Clar'. Un 57% del professorat afirma haver fet la formació prèvia del 'Parlem-ne; no et tallis!'. Els motius al·ludits pel professorat que no ho ha fet han estat: 'Fa temps que vaig fer la formació d'un dels programes'; 'Per incompatibilitat de dates'; 'Ja havia aplicat abans un dels programes'; 'No he rebut informació sobre aquesta formació prèvia'; 'No vaig poder'.

La [figura 6](#) presenta la valoració de diferents aspectes dels materials (guia professorat, carpeta itinerari 1, carpeta itinerari 2). Els participants valoren amb una puntuació de 0 a 10: el títol, el llenguatge utilitzat, els colors, les imatges, el tipus de lletra i els missatges preventius.

Figura 6. Valoració d'altres aspectes del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 1). Mitjana de cadascun dels aspectes. Puntuació de 0 a 10.

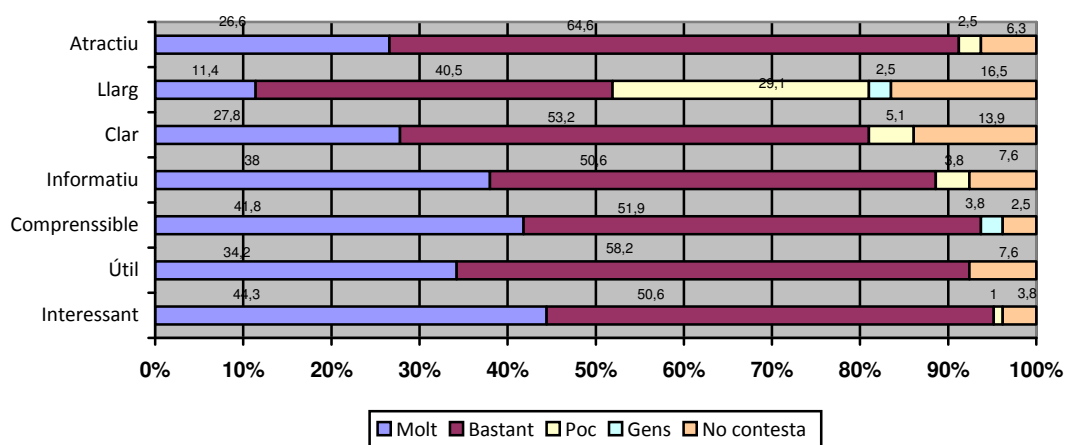
Font: Valoracions del professorat

Per últim, la figura 7 mostra la valoració d'altres aspectes del programa. Pràcticament tot el professorat considera molt o bastant favorables els paràmetres explorats (interessant, útil, comprensible, informatiu, clar i atractiu), llevat de la longitud, que la majoria (66,7%) considera excessiva.

L'itinerari 1 està format per sis activitats que ha de desenvolupar el professorat a l'aula. La primera centrada en informació bàsica sobre el tema i la segona centrada principalment en l'aclariment de creences errònies i actituds. A partir de la tercera i fins la sisena es treballen principalment habilitats socials i de comunicació. El desenvolupament de totes les activitats és bàsic per aconseguir els objectius del programa. És important arribar a l'última activitat, ja que han estat pensades per aconseguir anar incorporant i aprofundint de forma progressiva en els continguts.

A la taula 2 es presenta el percentatge de professorat que ha desenvolupat cadascuna de les activitats.

Figura 7. Valoració d'altres aspectes del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 1).

Font: Valoracions del professorat

Taula 2. Desenvolupament de les activitats del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 1).

	Activitat 1	Activitat 2	Activitat 3	Activitat 4	Activitat 5	Activitat 6
Realitzada	87,3%	87,3%	79,7%	77,2%	68,4%	30,4%
No realitzada	5,1%	10,1%	11,4%	10%	13,9%	10,1%
No contesta	7,6%	1,3%	7,6%	12,7%	17,7%	59,5%*
Temps mig dedicat	1h 9 min.	1h 6 min.	1h 2 min.	1h 5 min.	1h 8 min.	1h 13min.
Comentaris formulats respecte a les activitats	Activitat 1	Explicar que vol dir MTS (2 persones); M'ha semblat força interessant (1 persona); Molt ràpida perquè des de l'àrea de Biologia ja es va parlar (1 persona).				
	Activitat 2	Massa llarga (2 persones).; Visita a planning (2 persones).				
	Activitat 3	No era la realitat del grup (2 persones).				
	Activitat 4	Treballada el curs anterior per això no l'hem fet (1 persona).				
	Activitat 5	Treballada el curs anterior per això no l'hem fet (1 persona).				
	Activitat 6	Han anat al CAP (1 persona).				

* Segurament havia un problema en la formulació de la pregunta.

A continuació presentem altres aspectes que també s'han valorat del programa i de cada itinerari per separat: si el professorat identifica els objectius del programa i quins són, continguts que trauria, els que afegiria, etc..

Identificació dels objectius del programa (professorat que ha fet l'itinerari 1)

Hem categoritzat els objectius identificats pel professorat en cinc grups:

- Identifiquen l'objectiu preventiu, també aquells que parlen d'habilitats.
- Identifiquen un objectiu més ample, referit a la sexualitat o a l'educació sexual.
- Identifiquen com objectiu la part informativa.
- Identifiquen com objectiu aspectes molt generals.
- No contesten.

Un 59,4% (47 persones) del professorat identifica l'objectiu preventiu respecte a les ITS, el VIH/sida i l'embaràs, així com la part de treball d'habilitats socials. Un 11,3% (9 persones) identifica un objectiu ample, referit a la sexualitat en general o a l'educació sexual. Un 10,3% (8 persones) identifica com objectiu la part d'informació sobre sexualitat, ITS, etc. Un 5,06% (4 persones) parlen d'aspectes generals com responsabilitzar, reflexionar. Un 13,9% no ha contestat a aquesta pregunta (11 persones) (Per més informació veure [Annex 1](#))

Continguts o missatges que trauria del programa (professorat que ha fet l'itinerari 1)

La meitat del professorat (50,6%, 40 persones) afirma que no cal treure cap contingut o missatge del programa. Un 40% (36 persones no contesta la pregunta) i un 5% (4 persones) identifica aspectes concrets com el llenguatge i el text (Per més informació veure [Annex 2](#)).

Continguts o missatges que afegiria al programa (professorat que ha fet l'itinerari 1)

Un 32,9% (26 persones) del professorat ha contestat que no afegiria cap contingut o missatge al programa. Un 17,7% (14 persones) concreta que afegiria aspectes com lligar el tema sexualitat i drogues, insistir més en les ITS, afegir una activitat de

diversitat sexual, fer un clima de confiança, etc. Un 49,3% (39 persones) no ha contestat a aquesta pregunta (Per més informació veure [Annex 3](#)).

Allò que més ha agradat (professorat que ha fet l'itinerari 1)

Un 20,2% del professorat (16 persones) afirmen que el que més l'ha agradat del programa és: que és pràctic i dinàmic, així com les seves activitats. Un 13,9% (11 persones) no han contestat. Un 12,6% (10 persones) diuen que el que més l'ha agradat ha estat una activitat d'entorn, en concret la visita al centre de salut sexual. Per a un 10,1% (8 persones) les situacions són allò que més ha agradat. Per l'altre 10,1% tot l'ha agradat. Per un 7,5% (6 persones) és el material; per un 5,06% (4 persones) és la informació; per un 2,5% (2 persones) l'adaptabilitat, per altre 2,5% (2 persones) els objectius i per un 0,7% (1 persona) el que més ha agradat ha estat el llenguatge (Per més informació veure [Annex 4](#)).

Allò que menys ha agradat (professorat que ha fet l'itinerari 1)

Un 44,3% del professorat (35 persones) no ha contestat la pregunta. Un 25,3% (20 persones) afirmen que no hi ha res que els hagi agradat menys. Un 13,9% (11 persones) afirmen que el programa ha resultat llarg i els manca temps a tutoria. Per a un 5% (4 persones) cal més informació. Un 3,7% (3 persones) indiquen aquelles activitats concretes que menys els ha agradat. Per un altre 3,7% (3 persones) el que menys els ha agradat és algun aspecte concret del material i per un 2,5% (1 persona) el que menys ha agradat ha estat la manca de contingut afectiu. (Per més informació veure [Annex 5](#)).

Altres comentaris (professorat que ha fet l'itinerari 1)

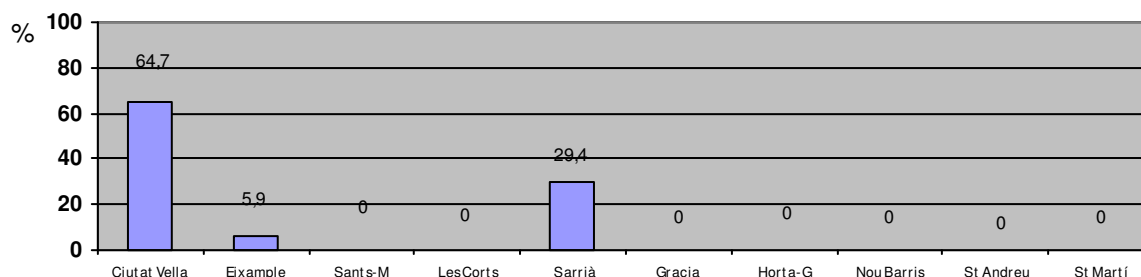
Alguns professors/professores han fet altres comentaris sobre audiovisuals que han mirat, respecte a la manca de temps, a com ha funcionat amb l'alumnat, respecte a la 'Tarda jove', etc. (Per més informació veure [Annex 6](#)).

4.1.1.3. Valoració de l'itinerari 2

A aquest itinerari s'havien inscrit 11 centres escolars (9 de 4r d'ESO i 2 de Batxillerat) de les quals tenim les valoracions de 6 escoles (4 de 4r d'ESO i 2 de Batxillerat). Comptem amb la valoració feta per professorat que ha desenvolupat el programa a 14 aules/grups classe: (10 grups/aula, 260 alumnes de 4rt d'ESO) i 4 grups/aula, 100 alumnes de Batxillerat .

El professorat que ha contestat l'enquesta de valoració té una edat mitjana de 47 anys; un 76,5% són dones i un 23,5% són homes. La distribució de grups/aules participants per districte, on treballen l'itinerari 2 es presenta a la [figura 8](#).

Figura 8. Distribució d'aules/grups classe participants, programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 2), per districte (N=17).

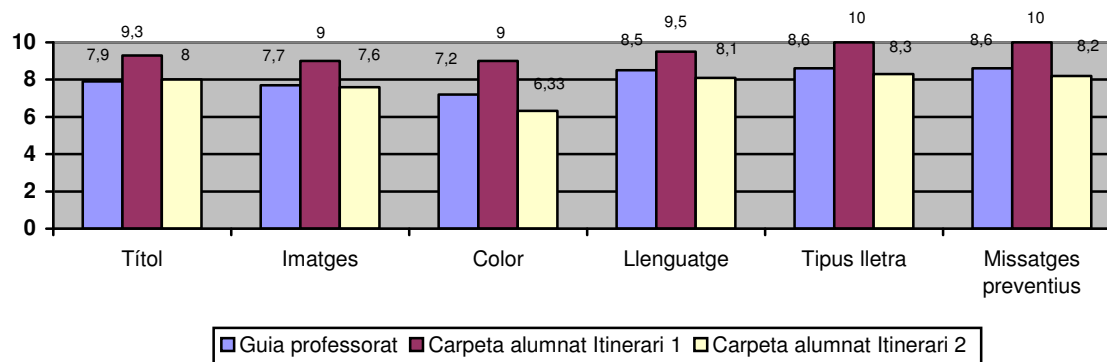

Font: Equips Salut Comunitària i valoracions del professorat

Del professorat que ha desenvolupat l'itinerari 2 a l'aula, un 82,4% coneixia la versió anterior del programa 'PRESSEC' (actualment Itinerari 1 i un 82,4% la versió anterior del programa 'Parlem Clar' (actualment Itinerari 2). Un 82,4% del professorat afirma haver fet la formació prèvia del 'Parlem-ne; no et tallis!'. Cap professor/professora ha especificat el/els motiu/s pels que no ho ha fet.

La figura 9 presenta la valoració de diferents aspectes dels materials (guia professorat, carpeta itinerari 1, carpeta itinerari 2). Els participants valoren amb una puntuació de 0 a 10: el títol, el llenguatge utilitzat, els colors, les imatges, el tipus de lletra i els missatges preventius.

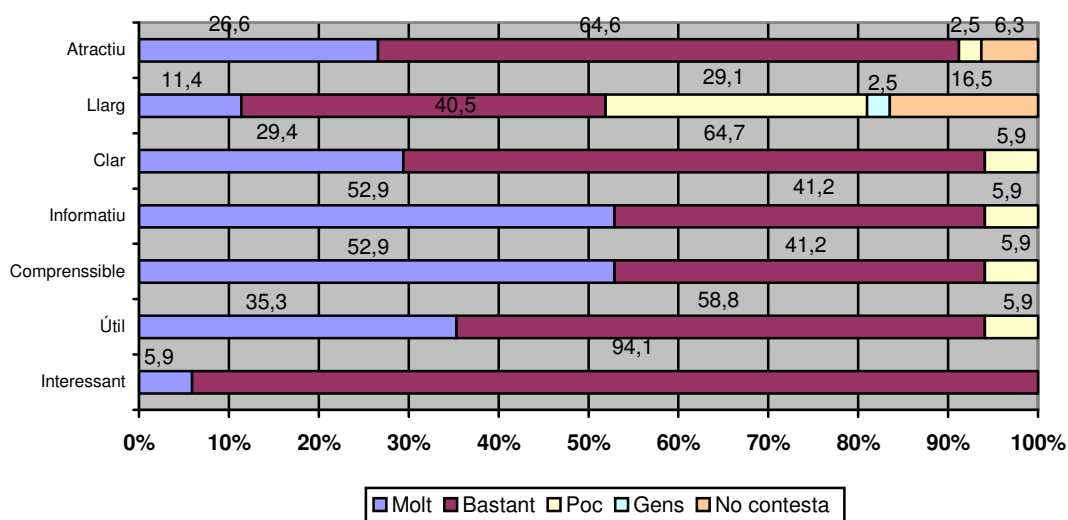
Figura 9. Valoració d'altres aspectes del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 2). Mitjana de cadascun dels aspectes. Puntuació de 0 a 10.

Font: Valoracions professorat

Per últim, la figura 10 mostra la valoració d'altres aspectes del programa. Pràcticament tot el professorat considera molt o bastant favorables els paràmetres explorats (interessant, útil, comprensible, informatiu, clar i atractiu), llevat de la longitud, que la majoria (66,7%) considera excessiva.

Figura 10. Valoració d'altres aspectes del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 2).

Font: Valoracions professorat

L'itinerari 2 està format per quatre activitats que ha de desenvolupar el professorat a l'aula (les dues primeres) i una parella d'alumnes de la mateixa aula (les dues següents). La primera activitat està centrada en informació bàsica sobre el tema i la segona principalment en l'aclariment de creences errònies i actituds i es comencen a treballar habilitats de comunicació. A partir d'aquesta activitat la parella d'alumnes treballen principalment habilitats socials i de comunicació. El desenvolupament de totes les activitats és bàsic per aconseguir els objectius del programa. És important arribar a l'última activitat, ja que han estat pensades per aconseguir anar incorporant i aprofundint de forma progressiva en els continguts.

A la [taula 3](#) es presenta el percentatge de professorat que ha desenvolupat cadascuna de les activitats.

Taula 3. Desenvolupament de les activitats del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 2).

	Activitat 1	Activitat 2	Activitat 3	Activitat 4
Realitzada	5,9%	0%	0%	0%
No realitzada	0%	5,9%	5,9%	5,9%
No contesta	94,1%*	94,1%*	94,1%*	94,1%*
Temps mig dedicat	1h	NC	NC	NC
Comentaris formulats de les activitats	Activitat 1	- L'alumnat ja tenia aquesta informació		
	Activitat 2	- Cap comentari		
	Activitat 3	- Cap comentari		
	Activitat 4	- Cap comentari		

* Segurament havia un problema en la formulació de la pregunta.

A continuació presentem altres aspectes que també s'han valorat del programa i de cada itinerari per separat: si el professorat identifica els objectius del programa i quins son, continguts que trauria, els que afegiria, etc..

Identificació dels objectius del programa (professorat que ha fet l'itinerari 2)

Hem categoritzat els objectius identificats pel professorat en quatre grups:

- a) Identifiquen l'objectiu preventiu, també aquells que parlen d'habilitats.
- b) Identifiquen un objectiu més ample, referit a la sexualitat o a l'educació sexual.
- c) Identifiquen com objectiu la part informativa.
- d) Identifiquen com objectiu aspectes molt generals.

Un 82,3% del professorat (14 persones) identifica l'objectiu respecte a la prevenció de les ITS, el VIH/SIDA i l'embaràs així com, la part de treball d'habilitats socials. Un 5,8% (1 persona) identifica un objectiu ample, referit a la sexualitat en general o a l'educació sexual. Un 5,8% (1 persones) identifica com objectiu la part d'informació sobre sexualitat, ITS, etc. Un 11,7% (2 persones) parlen d'aspectes generals com responsabilitzar, reflexionar (Per més informació veure [Annex 7](#)).

Continguts o missatges que trauria del programa (professorat que ha fet l'itinerari 2)

Un 47,1% (8 persones) afirma que no cal treure cap contingut o missatge del programa. Un 52,9% (9 persones) no contesten a la pregunta.

Continguts o missatges que afegiria del programa (professorat que ha fet l'itinerari 2)

Un 35,3% (6 persones) afirma que no cal afegir cap contingut o missatge del programa. Un 58,8% (10 persones) no contesten a la pregunta. Un 5,9% (1 persona) afirma que cal afegir algun material audiovisual.

Allò que més ha agradat (professorat que ha fet l'itinerari 2)

Per a un 52,9% (9 persones) allò que més ha agradat ha estat la participació i implicació de l'alumnat i per a un 23,5% (4 persones) ha estat el missatge clar i entenedor del programa (Per més informació veure [Annex 8](#)).

Allò que menys ha agradat (pel professorat que ha fet l'itinerari 2)

Per a un 23,5% (4 persones) allò que menys ha agradat ha estat el format de les activitats (Per més informació veure [Annex 9](#))

Altres comentaris (professorat que ha fet l'itinerari 2)

Alguns professors/professores han fet altres comentaris sobre diversitat cultural, la persona que aplica el programa o planteja una queixa com per què valorar els colors del materials si van haver de fotocopiar-lo o perquè fer valoracions (Per més informació veure Annex 10).

4.1.2. Valoració de les activitats d'entorn

El programa 'Parlem-ne; no et tallis!' inclou 4 activitats d'entorn que cada escola i cada professor/professora decideix si realitza o no. Nosaltres indiquem com imprescindible la sessió al centre de salut sexual, ja que facilita l'accés del jovent als recursos existents. La visita es pot fer a qualsevol moment, abans, durant o després de desenvolupar les activitats proposades. Les activitats d'entorn suggerides són iguals per els dos itineraris. L'activitat que menys s'ha realitzat per part del professorat

participant ha estat la centrada en la diversitat sexual. Es tracta d'una activitat de claustre. Caldrà pensar en altre activitat alternativa i que pugui desenvolupar-se a l'aula. A les [taules 4 y 5](#) podem veure la proporció de professors/res que han fet cada activitat d'entorn.

Taula 4. Desenvolupament de les activitats d'entorn del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 1).

Activitats d'entorn, Itinerari 1 (n=79 professors/res)				
Aspectes	Activitat 1 Taller al Centre de Salut Sexual	Activitat 2 Consulta Oberta	Activitat 3 Servei d'informació i Dinamització	Activitat 4 Diversitat afectiva i sexual a l'escola
Realitzada?				
Sí	59,5%	58,2%	24,1%	10,1%
No	38%	20,3%	46,8%	55,7%
Perduts	2,5%	21,5%	29,1%	34,2%
Temps dedicat				
Mitjana	1h 45 min	1h 17 min	1h	1h 40 min
Perduts	41,8%	84,8%	92,4%	96,2%

Taula 5. Desenvolupament de les activitats d'entorn del programa 'Parlem-ne; no et tallis!' (Itinerari 2).

Activitats d'entorn, Itinerari 2 (n=18 professors/res)				
Aspectes	Activitat 1 Taller al Centre de Salut Sexual	Activitat 2 Consulta Oberta	Activitat 3 Servei d'informació i Dinamització	Activitat 4 Diversitat afectiva i sexual a l'escola
Realitzada?				
Sí	82,4%	58,2%	64,7%	5,9%
No	17,6%	35,3%	35,3%	94,1%
Perduts	0%	5,9%	0%	0%
Temps dedicat				
Mitjana	2h	2h	3h 18min	1h
Perduts	23,5%	76,5%	41,2%	94,1%
Comentaris	-Molt interessant i ben valorat per l'alumnat (4 persones) -NC: 14 persones (70,6%)	-NC: 18 persones (100%)	-NC: 18 persones (100%)	-NC: 18 persones (100%)

4.2. Resultats de la valoració de l'alumnat respecte al taller al centre de salut sexual

A continuació es presenten els principals resultats de la valoració dels escolars, recollida des dels diferents centres de salut sexual durant el curs 2010-11. Es realitza un taller al centre de salut sexual i te com objectiu facilitar l'accés del jovent als recursos

4.2.1. Característiques dels participants

Es van recollir un total de 1533 autoregistres d'avaluació de joves de 36 centres escolars de Barcelona ciutat. L'edat mitjana dels joves escolars que van assistir a les

sessions dels Centres de Salut Sexual va ser de 15 anys (rang: 13-18 anys), veure [taula 6](#). Aquestes edats corresponen, a joves de Batxillerat, 4t i 3r d'ESO. Aproximadament la meitat dels participants als tallers eren nois.

Taula 6. Variables sociodemogràfiques, en funció de sexe. Noies n=736 (49,1%) Nois n=762 (50,9%). Valoració de l'alumnat del taller al centre de salut sexual.

Variable	Nois		Noies		Totals	
	n	%	n	%	N	%
Edat*						
13-14	141	18,5	182	24,7	323	21,5
15-16	545	71,6	502	68,2	1047	69,9
17-18	75	9,8	51	6,9	126	8,4
Tipus centre						
Públic	526	69,02	488	66,5	1014	67,8
Concertat o privat ¹	236	30,9	245	33,4	481	32,1
Curs escolar						
3r ESO	279	36,6	288	39,1	567	37,8
4t ESO	462	60,6	424	57,6	886	59,1
1r Batxillerat	21	2,7	24	3,2	45	3,0

*p ≤ 0,05

Com podem veure a la [taula 7](#), les escoles que desenvolupen el programa i han portat a l'alumnat als tallers de la Tarda Jove, es troben repartides a 9 dels 10 districtes de Barcelona, encara que destaca la participació d'escoles dels districtes: Ciutat Vella, Nou Barris i Sants - Montjuïc. Els tallers van ser desenvolupats en quatre recursos diferents (Centres de Salut Sexual): CJAS (Centre Jove d'Anticoncepció i Sexualitat) i PASSIR's (Programa d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva): PASSIR Muntanya, PASSIR Numància i PASSIR Drassanes. La distribució de joves entre els diferents recursos va ser molt desigual.

4.2.2. Valoració d'alguns aspectes del taller

Els/les joves participants van valorar el nivell de **coneixements dels professionals** que van desenvolupar els tallers amb una puntuació mitjana de 4,5 en una escala de 1 (mínim) a 5 (màxim).

Els tallers desenvolupats durant aquest curs escolar 2010-11 als centres de salut sexual van estar valorats, com podem veure a les [figures 11, 12, 13 i 14](#) amb: un 70,5% bastant o molt **interessant** (69% nois, 71,3% noies); un 45,7% bastant o molt **dinàmic** (43,8% nois, 47,1% noies); un 54,4% bastant o molt **pràctic** (52,6% nois, 56,0% noies); un 86,7 bastant o molt **clar** (85,8% nois, 87,9% noies); un 35,3% dels assistents han respost 'regular' a la pregunta si la sessió ha resultat **curt** (35,2 nois, 34,8% noies). Un 68,8% dels participants també consideren que ha resultat gens o una mica **avorrit** (66,9% nois, 70,2% noies). S'han detectat diferències significatives entre nois i noies a las variables: Curt i He resolt dubtes (*p=0,5 ; **p=0,05).

Quan es va preguntar als joves participants si la sessió **ha resolt els seus dubtes**, van contestar en la seva majoria (67,1%) que bastant o molt (64,4% nois, 70,5% noies; p<0,05). Davant la pregunta si **han quedat preguntes per fer**, gairebé tots (97,4%) van contestar que no (97,8% nois, 96,9% noies). Tot i així, algunes de les preguntes que van

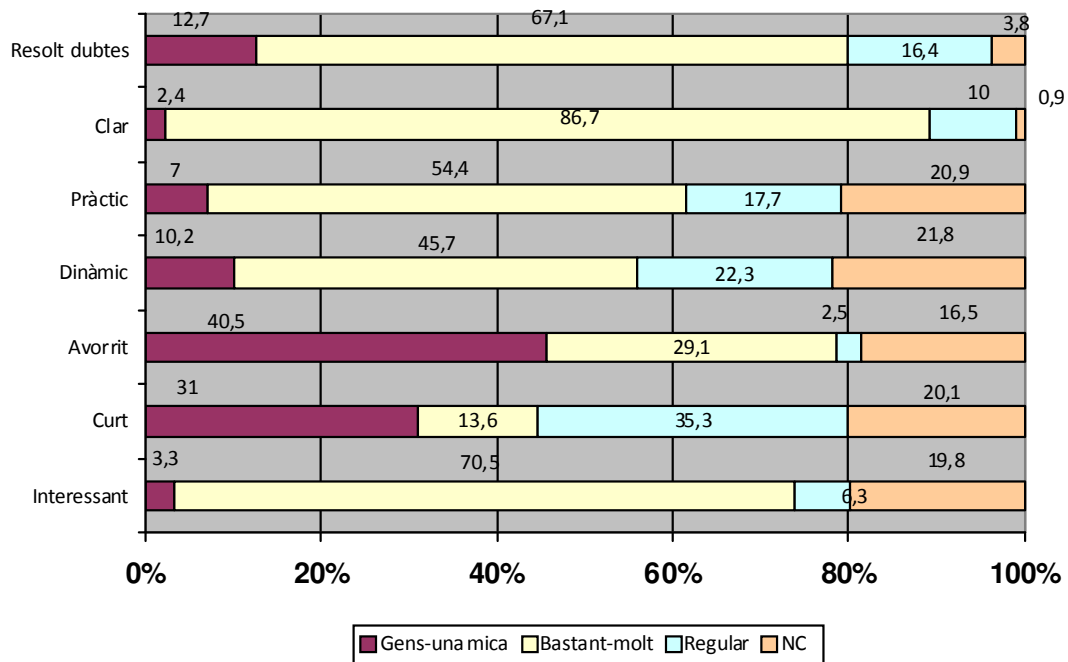
quedar pendents feien referència a temes sobre: Anticoncepció; Prevenció embaràs; Primeres relacions sexuals; Malalties; Conductes concretes; Altres (Per més informació veure [Annex 11](#))

Com podem veure a la [taula 8](#), les **preguntes que queden pendents a les noies** van ser referides a Mètodes contraceptius (n=10), aspectes de prevenció (n=5), aspectes de la sexualitat com l'apetit sexual, l'heterosexualitat i l'homosexualitat (n=4), la primera vegada (n=3), l'orgasme (n=2), etc. En canvi, **els nois** van ser preguntes referides a prevenció (n=10), aspectes de sexualitat (n=7), aspectes biològics (n=1) i coses personals (n=1). A un 52,9% dels participants afirmen que els agradaria continuar parlant d'aquests temes (50,3% nois , 55,0% noies).

Taula 7. Distribució dels joves participants (n=1533) per districtes i per recurs on han fet el taller. Valoració de l'alumnat de la visita al centre de salut sexual.

Variable	Freqüència	Percentatge
Alumnat participant per districte		
Ciutat Vella	340	22,2
Eixample	119	7,8
Sants-Montjuïc	173	11,3
Les Corts	-	-
Sarrià-St. Gervasi	147	9,6
Gracia	243	15,9
Horta-Guinardó	45	2,9
Nou Barris	311	20,3
Sant Andreu	54	3,5
St. Martí	101	6,6
Alumnat participant en els tallers a cada recurs		
CJAS	842	54,8
PASSIR Muntanya	295	19,2
PASSIR Numancia	87	5,7
PASSIR Drassanes	308	20,1
PASSIR Numancia	87	5,7

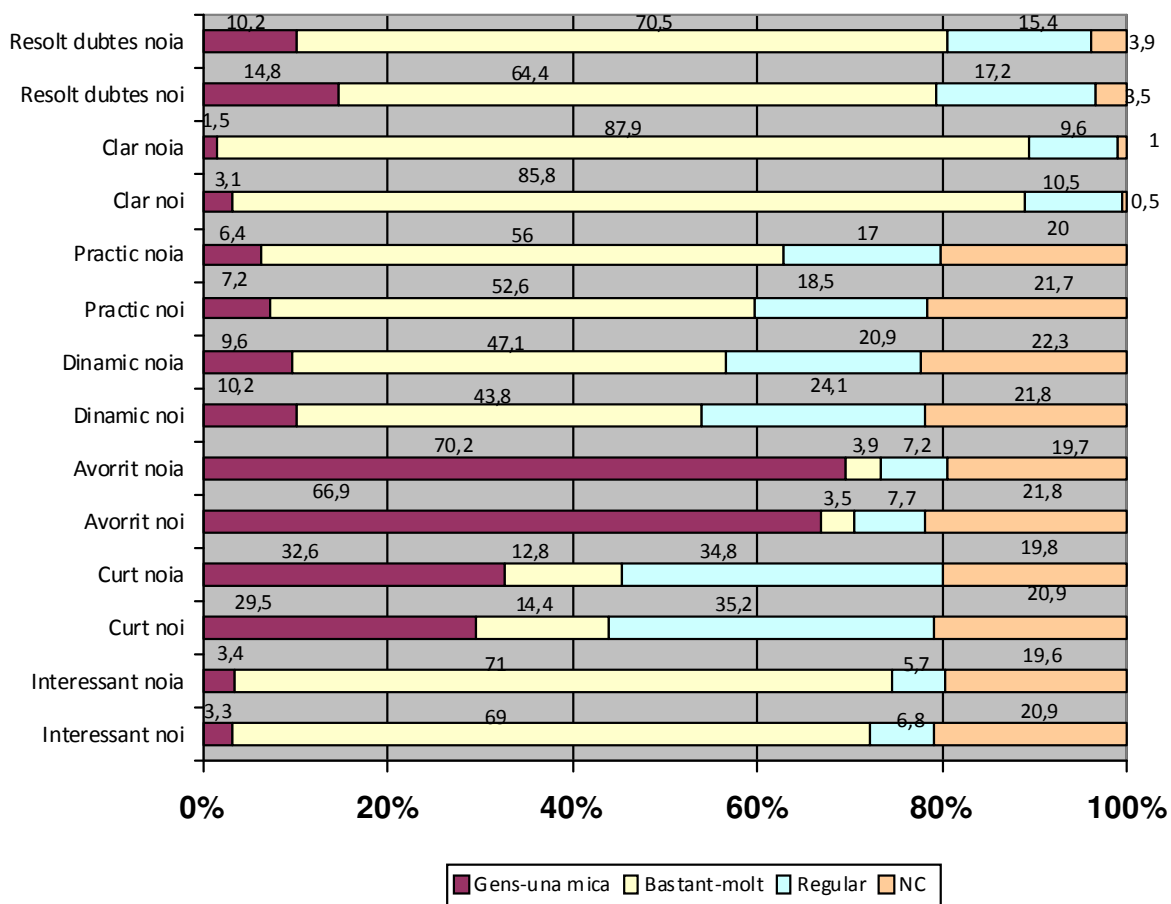
Figura 11. Valoració d'aspectes del taller al centre de salut sexual. Valoració de l'alumnat (en general) del programa 'Parlem-ne; no et tallis!'.

Taula 8. Quines són les preguntes que han quedat pendents?, segons sexe.

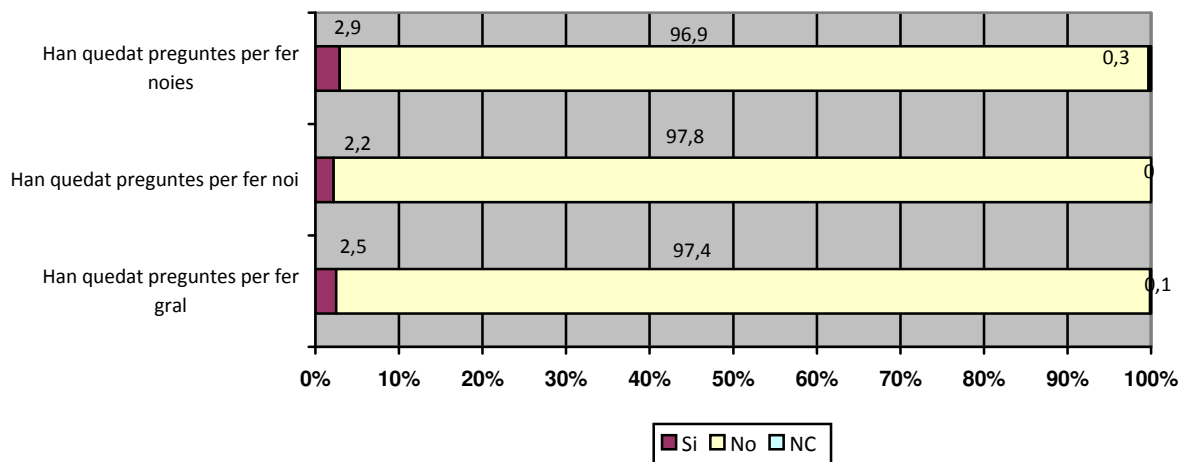
NOIES (n=736)		NOIS (n=762)	
Resposta	n	Resposta	n
Mètodes contraceptius	10	Prevenió	10
Prevenió	5	Sexualitat	7
Sexualitat (apetit sexual, heterosexualitat i homosexualitat, etc.).	4	Biologia	1
La primera vegada	3	Coses personals	1
El orgasme	2		
Algunes preguntes de3 la llista	2		
La penetració	1		
Comunicació amb pare-mare	1		

Figura 12. Valoració d'aspectes del taller al centre de salut sexual. Valoració de l'alumnat (Nois i Noies) del programa 'Parlem-ne; no et tallis!.

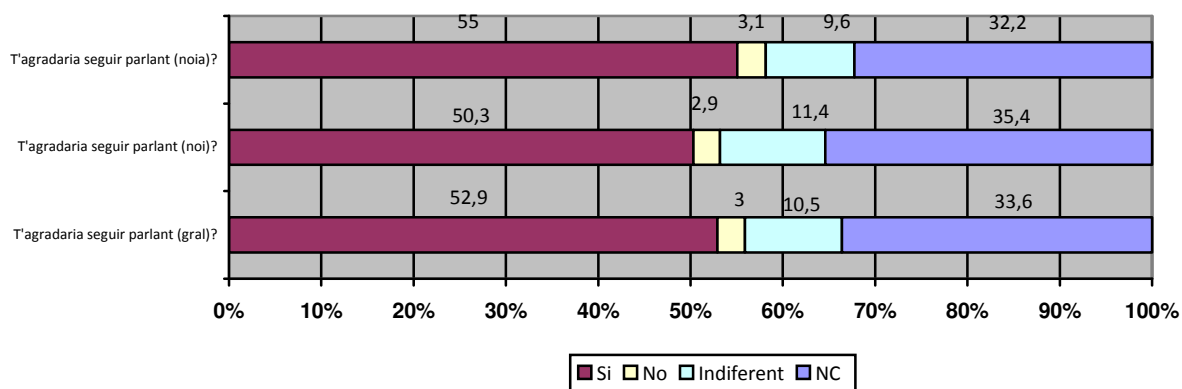
Font : valoracions alumnat

Figura 13. Valoració d'aspectes del taller al centre de salut sexual. Valoració de l'alumnat (En general, nois i noies) del programa 'Parlem-ne; no et tallis! (Preguntes per fer).

Font : valoracions alumnat

Figura 14. Valoració d'aspectes del taller al centre de salut sexual. Valoració de l'alumnat (En general, nois i noies) del programa 'Parlem-ne; no et tallis! (Agradaria seguir parlant).

Font : valoracions alumnat

4.2.3. Què és allò que més ha agradat?

En general, a un total de 501 joves, el que més els va agradar va ser posar el preservatiu. A un total de 211 joves els ha agradat tot i 204 joves comenten que no els ha agradat res en concret. A 170 joves els agrada l'explicació en general (Per més informació veure [annex 12](#)).

Hi ha 149 joves que comenten que els ha agradat ja que, els han resolt dubtes/preguntes i respostes. Exemples: 'M'ha resolt molts dubtes'; 'Preguntes i respostes'.

En referència a l'entorn del taller, l'ambient i l'actitud professorat, allò que l'alumnat ha destacat ha estat: el professorat; la llibertat per parlar, la dinàmica de grup i l'ambient (Per més informació veure [annex 13](#))

En quant a activitats concretes, hi ha 53 joves que comenten que els ha agradat: 'L'activitat de les fotografies'; 'Activitat de les avantatges i desavantatges'; 'Els dibuixos'; 'Activitat de veritat i fals'; 'Les fitxes'; 'Concurs'; 'Part de les preguntes'; 'Part de les targes'; 'El test'; 'La part final'; 'El començament'; 'El comentari de la imatge'; 'El joc que hem fet de VOI'; 'Els debats'; 'L'enquesta'; 'Les representacions', 'Les explicacions'; 'El powerpoint'; 'El qüestionari'; 'Les preguntes'; 'La xerrada'; 'Darrera part'.

A un total de 29 joves els ha agradat 'que han pogut aprendre'. Per exemple: 'Aprendre coses noves'; 'M'ha ensenyat coses que no sabia'; 'Que he après coses'; 'Que m'ha ensenyat alguna cosa que no sabia'; 'La informació que ens han proporcionat'; 'El que he après avui'; 'Aprendre moltes coses'; 'Que he descobert coses que no sabia'; 'Saber informació'; 'Els temes en general'; 'Que podem aprendre moltes coses que ens interessaven molt'; 'Coses noves que he après'; 'Parlar de tot'; 'Expressar-se'; 'Quan parlem'.

Un altre aspecte que ha agradat, a un total de 24 joves, ha estat la donació **preservatiu gratuïts**. Exemples: 'Van regalar condons'; 'Ens han donat condons'.

Com podem veure a la [taula 9](#), diferenciant entre nois i noies, quan preguntem què és allò que més ha agradat de la sessió, podem dir que **les noies** afirmen que es tracta de la **part teòrica, les explicacions** sobre les MTS, els mètodes contraceptius, l'embaràs, l'homosexualitat i l'enamorament (n=241 respostes), el segon aspecte més citat és la **part pràctica**, és a dir, l'activitat de **col·locació del preservatiu** (n=237 respostes). Mentre que **pels nois** l'aspecte que més ha agradat ha estat **l'activitat de col·locació del preservatiu** (n=239) i en segon lloc la **part teòrica**, destaquen aspectes com les MTS, els mètodes contraceptius, les relacions de parella, la lubricació, el sexe, el plaer, etc. (n=198).

Taula 9. Allò de la sessió que més ha agradat, segons sexe.

Allò de la sessió que més ha agradat			
NOIES (n=732)		NOIS (n=762)	
Resposta	n	Resposta	n
Part teòrica, resolució de dubtes, explicacions (MTS, M. Contraceptius, embaràs, homosexualitat, sexualitat, enamorament, etc.).	241	Pràctica, posar preservatius	239
Pràctica, posar preservatius	237	Part teòrica, resolució de dubtes, explicacions (MTS, M. Contraceptius, relacions parella, lubricació, sexe, plaer, les nostres coses, evitar embaràs, pastilles, preservatiu femení, virginitat, enamorament, orgasme, etc.).	198
Tot m'ha agradat	87	Tot	120
Actitud de llibertat (Parlar clar, de tot i sense vergonya, ambient obert)	54	Actitud de llibertat (Parlar de tot, sense vergonya, sense problema, tracte, espontani, divertit, sense prejudicis, directe)	44
Activitats (Roleplaying, enquesta, fitxes, activitat fotos)	15	Condons gratis	19
El joc	11	Res	15
Dinàmica treball de grups	9	La professora	11
Docent parla clarament	8	Dinàmica de la sessió	10
Res	7	Activitats (enquesta, vertader i fals, roleplaying imatges)	8
Condons gratis	6	No sé	4
Veure i tocar mèt. contraceptius	5	Interessant	3
Tots, homes i dones tenen els mateixos drets	2	No hem anat al cole	1
Part final	1		
Quan vam arribar aquí	1		

4.2.4. Què és allò que menys ha agradat?

Un total de 525 joves afirmen que **res**, (Exemple: 'M'ha agradat tot').

Per altra banda, 135 joves, comenten que no els ha agradat '**la Part teòrica**', '**la resolució de dubtes**', '**les explicacions**' fent referència als temes sobre: MTS, Mètodes contraceptius, embaràs, homosexualitat, sexualitat, enamorament.

En quant a **posar el preservatiu**, hi ha 93 joves que manifesten que no els ha agradat. Per exemple: 'La pràctica'; 'El condó', 'posar-lo'. A 4 joves no els ha agradat que **donessin preservatius gratis**.

Un total de 67 joves posen de manifest que no els va agradar la **durada de la sessió**. I, 11 joves, fan referència sobre **l'espai** on es du a terme la sessió. 28 joves, afirmen que no els va agradar **l'actitud dels companys** i 3 joves fan referència a **l'ambient**. A 28 joves no els han agradat **certes activitats**, com per exemple: 'el roleplaying'; 'l'enquesta'; 'les fixes'; 'l'activitat de les fotos'. Finalment, hi ha 11 joves que donen com a resposta '**no sé**' a la pregunta realitzada.

Com podem veure a la [taula 10](#), quan preguntem què és allò que menys ha agradat de la sessió, es pot observar que els **nois i noies han coincidit en l'ordre dels aspectes a destacar**. La resposta més freqüent ha estat '**Res**' (noies=244, nois=281). En segon lloc,

ens trobem amb la **'part teòrica'**, tot i que, les noies es refereixen en major mesura a continguts com les MTS, temes pesats i poc interessants, l'embaràs, aspectes biològics, la píndola, la SIDA (noies=55). Els continguts més referits pels nois han estat 'les MTS', 'els mètodes contraceptius', 'el condó', 'el penis', 'l'aparell de les dones', 'la menstruació', i "avortament" (nois=65). **'La part pràctica'** ha estat l'aspecte més citat en tercer lloc (noies=45, nois=47).

Taula 10. Allò de la sessió que menys ha agradat, segons sexe.

Allò de la sessió que menys ha agradat			
NOIES (n=736)		NOIS (n=762)	
Resposta	n	Resposta	n
Res	244	Res	281
Part teòrica, resolució de dubtes, explicacions (MTS, temes pesats, temes no interessants, Mètodes Contraceptius, embaràs, biologia, píndola, SIDA, VIH, etc.).	55	Part teòrica, resolució de dubtes, explicacions (MTS, Mètodes Contraceptius, condó, penis, aparell dones, menstruació, avortament, etc.).	65
Pràctica, posar preservatius	45	Pràctica, posar preservatius	47
Durada (curta / llarga)	22	Durada (curta / llarga)	31
Activitats (Roleplaying, fitxes, targetes, dibuix, pensar, enquesta, imatges, preguntes)	11	Tot	120
Dinàmica treball de grups	10	Actitud companys (parlen, no participen)	7
Actitud i comportament companys	9	No sé	6
No sé	81	Espai	4
Vergonya, parlar en veu alta	6	Ambient	2
Marxar	2	Part dedicada als nois	1
Avorrit	2	Que em cridessin l'atenció	1
Preservatius de mostra (pocs)	2	Vergonya	1
Presentació power point	1		

5. CONCLUSIONS GENERALS I SUGGERIMENTS DE MILLORA

A continuació es presenten els aspectes que aquesta avaluació ha portat a millorar en el programa.

5.1. Suggeriments de millora de l'itinerari 1

- Modificar la pregunta per recollir el desenvolupament de cada activitat de l'itinerari 1 per evitar problemes de registre.
- Afegir una activitat centrada en la diversitat sexual. L'activitat d'entorn que treballa aquest contingut depèn de l'escola i no tant del professorat. Alguns professors/es demanen una activitat concreta, dinàmica i atractiva que permeti tractar/parlar/reflexionar el tema de la diversitat sexual amb l'alumnat a l'aula.
- Afegir en el material algun *link* on l'alumnat pugui plantejar dubtes que no s'atreveixi a fer a classe. Els dubtes poden fer-les al centre d'atenció a la salut sexual, però no totes les escoles porten a l'alumnat a fer aquesta activitat.
- Proposar el treball d'alguna pel·lícula o material audiovisual per treballar a l'aula. Podem proposar una activitat que tingui com contingut central el tema de la diversitat sexual i utilitzi un mitjà audiovisual.

- Proposar una alternativa amb menys sessions a l'aula. El professorat afirma que el programa és molt llarg i tenen poc temps i altres prioritats per tractar amb l'alumnat. Considerem que la intervenció ideal i que garanteix la consecució dels resultats positius del programa és aquella que proposa desenvolupar les 6 sessions a l'aula. Tot i així, proposem com a intervenció mínima a l'aula, aquella que desenvolupa les activitats següents: activitat 1, 2, 3, 4, i 6.

5.2. Suggeriments de millora del Itinerari 2

- Modificar la pregunta per recollir el desenvolupament de cada activitat de l'itinerari 2 per evitar problemes de registre. El professorat que ha fet aquest itinerari en la seva gran majoria no han contestat la pregunta.
- Proposem estudiar més a fons i analitzar els motius pels quals només els districtes de Ciutat Vella, Sarrià, Eixample i Nou Barris (d'aquest últim no tenim fitxa de valoració tot i que ens consta que sí l'han treballat) han fet aquest itinerari. Es tracta d'uns districtes amb característiques tant diferents que ens mouen a profunditzar en els motius.
- Un altre punt que volem estudiar amb més profunditat per conèixer els motius i millorar la cobertura de l'itinerari 2 és: motius pels quals tot i que els professors que fan l'itinerari 2 fan unes valoracions molt millors que les que fan el professorat que desenvolupa l'itinerari 1, continuen sent una minoria). Les escoles, professors/es i l'alumnat que fan l'itinerari 2 tenen moltes diferències entre ells, fet que incrementa la dificultat per entendre el que passa. L'itinerari 2 continua tenint una cobertura molt baixa comparant amb l'itinerari 1.
- Tot i que a les fitxes no l'hem identificat, l'activitat que menys agrada a l'alumnat és 'El joc del segle'(comentat per l'alumnat al taller de formació). Proposem dissenyar, provar i incorporar activitats alternatives a la proposada al material, que treballin els mateixos continguts però amb dinàmiques diferents. Les noves activitats, un cop provades es penjaran a la web de l'ASPB com altre material de suport al programa, en concret per l'activitat 3 de l'itinerari 2).
- Cal donar un feed-back de les valoracions que demanem al professorat i a altres implicats en els programes. Un cop fet l'informe cal lliurar un e-mail al professorat informant d'on es pot trobar la informació extreta de les valoracions i mesures que s'han pres o es prendran.
- Per les escoles que tenen tanta diversitat cultural cal prendre mesures alternatives. Aspecte suggerit pel professorat participant als tallers de formació. Proposem fer alguna activitat prèvia, que doni suport al programa i faciliti la tasca del professorat que després ha de treballar amb l'alumnat de diverses cultures aspectes de la conducta sexual. Aquesta activitat o taller pot introduir el tema de la sexualitat de manera més general, per començar a parlar del tema, i treballar també un aspecte que pot trobar una dificultat especial, el tema de la diversitat sexual (prova pilot a Ciutat Vella, curs 2012-13). Aquests tallers només es farien en centres escolars molt concrets. Aquestes i altres mesures poden servir per tal que el jovent aprofiti millor el treball a l'aula i que el professorat tingui una tasca menys complicada.

5.3. Suggeriments de millora de les activitats d'entorn:

5.3.1. Quan s'aplica l'itinerari 1

- És important continuar reforçant l'activitat que es desenvolupa al centre d'atenció a la salut sexual. Els objectius que cobreixen la visita i el taller al centre (coneixement del recurs, professionals que treballen, utilitat del recurs, etc.) no poden ser substituïts per altra acció (taller a l'aula, xerrada, etc.).
- La visita al centre de salut sexual és l'activitat d'entorn millor valorada tant pel professorat com per l'alumnat.
- Sabem pels Equips de Salut Comunitària que escoles que contesten a la pregunta de si han anat a fer el taller al centre de salut sexual amb un no, tenen un motiu de pes. El grup amb el que treballen han anat al centre a fer el taller en el curs escolar anterior. Això pot explicar que registrem un número menor de visites al centre de salut sexual del real. Hem d'introduir una pregunta per identificar aquells grups que no van el mateix curs que fan el programa sinó l'anterior.
- Cal potenciar que es tracti a l'escola el tema de la diversitat sexual. L'activitat d'entorn centrada en aquest aspecte no ha estat desenvolupada per moltes escoles. Pensem que l'activitat proposada implica a tot el centre escolar, al claustre, etc. Per les escoles que mai han tractat de forma explícita i oberta aquest tema pot resultar més fàcil si comencen per alguna activitat més concreta, no tant ambiciosa. Proposem dissenyar i provar en algunes escoles alguna activitat de reforç d'aquest aspecte. Les activitats un cop dissenyades i provades poden ser penjades a la web de l'ASPB com material de suport del programa.

5.3.2. Quan s'aplica l'itinerari 2

- És important continuar reforçant l'activitat que es desenvolupa al centre d'atenció a la salut sexual. Els objectius que cobreixen la visita i el taller al centre (coneixement del recurs, professionals que treballen, utilitat del recurs, etc.) no poden ser substituïts per altra acció (taller a l'aula, xerrada, etc.).
- La visita al centre de salut sexual és l'activitat d'entorn millor valorada tant pel professorat com pels alumnes.
- En el cas de fer l'itinerari 2, els propis joves educadors poden ser els encarregats de organitzar la visita al taller del centre de salut sexual.
- Sabem pels Equips de Salut Comunitària que escoles que contesten a la pregunta de si han anat a fer el taller al centre de salut sexual amb un no, tenen un motiu de pes. El grup amb el que treballen han anat al centre a fer el taller en el curs escolar anterior. Això pot explicar que registrem un número menor de visites al centre de salut sexual del real. Hem d'introduir una pregunta per identificar aquells grups que no van el mateix curs que fan el programa sinó l'anterior.
- Cal potenciar que es tracti a l'escola el tema de la diversitat sexual. L'activitat d'entorn centrada en aquest aspecte no ha estat desenvolupada per moltes escoles. Pensem que l'activitat proposada implica a tot el centre escolar, al

claustre, etc. Per les escoles que mai han tractat de forma explícita i oberta aquest tema pot resultar més fàcil si comencen per alguna activitat més concreta, no tant ambiciosa. Proposem dissenyar i provar en algunes escoles alguna activitat de reforç d'aquest aspecte. Les activitats un cop dissenyades i provades poden ser penjades a la web de l'ASPB com material de suport del programa.

ANNEXOS

Annex 1: Identificació dels objectius del programa (professorat que ha fet l'itinerari 1)

a) Identifiquen l'objectiu preventiu, també aquells que parlen d'habilitats (47 persones)

- 'Donar materials al professorat per tractar aspectes de sexualitat. Donar eines als alumnes per prevenir conductes sexuals de risc' (3 persones)
- 'Informació sexualitat responsable' (1 persona)
- 'Reflexionar sobre MTS. Dialogar entre ells sobre els riscos' (1 persona)
- 'Donar a conèixer i educar als alumnes per tenir una relació sexual i afectiva satisfactòria i amb seny' (1 persona)
- 'Donar eines a l'alumnat per tal que sàpiguen prendre decisions amb criteri sobre diferents situacions. Ajudar a reflexionar i no actuar primàriament. Prevenció embaràs adolescent' (2 persones)
- 'Guia de presa de decisions sobre el tema. Proporcionar diferents valors. Interpretar i comprendre el fenomen' (2 persones)
- 'Treballar la presa de decisions i la informació' (2 persones)
- 'La presa de consciència de l'alumnat sobre els perills que comporta tenir relacions sexuals sense protecció i sobre la sida en general' (5 persones)
- 'Recordar coses del programa 'Canvis', aclarir dubtes sobre MTS, ajudar a prevenir, treballar la conducta assertiva, reflexionar sobre el masclisme' (2 persones)
- 'Afavorir la reflexió sobre conseqüències de les relacions sexuals no protegides. Aclarir dubtes sobre MTS, VIH i embaràs adolescent' (4 persones)
- 'La prevenció. Aclarir mal entesos. Parlar-ne obertament amb els alumnes i aclarir dubtes' (2 persones)
- 'Educar als adolescents sobre la prevenció de MTS, conductes de risc, oferir estratègies socials' (2 persones)
- 'Prevenció de relacions sexuals sense protecció i per tant millorar la salut dels adolescents. Utilització del preservatiu. Presa de decisions' (1 persona)
- 'Prevenció relacions sexual sense protecció. Presa de decisions' (1 persona)
- 'Evitar riscos en la pràctica sexual i saber prendre decisions amb les eines adequades amb la informació necessària' (1 persona)
- 'Prevenció conductes de risc relacionades amb la sexualitat. Aprendre habilitats socials, assertivitat per enfrontar-se a determinades situacions, etc.' (1 persona)
- 'Ofertir informació sobre MTS, alertar sobre situacions de risc, propiciar un espai per parlar d'aquests temes amb interlocutors que consideren convincents i creïbles' (2 persones)
- 'Evitar embarassos i tenir relacions sexuals satisfactòries' (2 persones)
- 'Evitar embarassos no desitjats i la transmissió de MTS' (2 persones)
- 'Conscienciar l'alumnat de la importància de la prevenció de l'embaràs i de les malalties de transmissió sexual' (1 persona)
- 'Prevenir embarassos no desitjats, malalties' (1 persona)
- 'Assessorament sobre el programa no et tallis; prevenció sobre embarassos no desitjats' (1 persona)
- 'Informar i conscienciar als alumnes sobre els riscos de les conductes sexuals' (1 persona)

- 'Prevenió conductes de risc' (2 persones)
- 'Prevenir embarassos no desitjats. Informació sobre pràctiques sexuals i mitjans existents' (1 persona)
- 'Prevenir les conductes sexuals de risc de l'alumnat' (2 persones)
- 'Prevenió relacions sexuals no protegides a 4t d'ESO. Prevenió embaràs i/o ITS' (1 persona)
- 'Reduir factors de risc que afecten a les conductes sexuals' (1 persona)

b) No contesten (11 persones)

c) Identifiquen un objectiu més ample, referit a la sexualitat o a l'educació sexual (9 persones)

- 'Informar. Donar normalitat a la sexualitat' (1 persona)
- 'Parlar i conscienciar sobre els temes de sexualitat amb els alumnes' (1 persona)
- 'Conèixer l'educació sexual' (2 persones)
- 'Educació sexual en la igualtat' (2 persones)
- 'La salut sexual' (1 persona)
- 'Subministrar orientació de caràcter sexual a l'alumnat de secundària' (1 persona)
- 'Millorar la salut dels alumnes en material sexual, mitjançant una millor informació o des de la prevenció' (1 persona)

d) Identifiquen com objectiu la part informativa (MTS, VIH, SIDA) (8 persones)

- 'Facilitar informació a l'alumnat sobre MTS. Debatre temes laterals de les MTS' (3 persones)
- 'Les MTS' (2 persones)
- 'Donar informació sobre qüestions de sexualitat, MTS, tendències sexuals' (1 persona)
- 'Estar ben informats per evitar situacions no desitjades' (1 persona)
- 'Prevenir embarassos no desitjats: Informació sobre anticonceptius' (1 persona)

e) Identifiquen com objectiu aspectes molt generals (4 persones)

- 'Responsabilitzar a l'alumnat de les seves accions o com a mínim que reflexionin sobre les conseqüències d'aquesta' (1 persona)
- 'Parlar i difondre opinions sobre problemes actuals (begudes, drogues, sexualitat...)' (1 persona)
- 'Ajudar en els problemes actuals dels adolescents' (1 persona)
- 'Conscienciació i correcció d'actituds' (1 persona)

Annex 2: Continguts o missatges que trauria del programa (professorat que ha fet l'itinerari 1)

a) Res/Cap (40 persones)

- 'Adequats per a l'edat i les característiques de l'alumnat' (1 persona)
- 'Els continguts han estat útils. Es bo que hi hagi molts per poder seleccionar en funció del grup-classe' (1 persona)
- 'Ho trobo bé' (1 persona)
- 'D'acord amb els continguts' (2 persones)
- 'Comentaris alumnat, satisfactoris' (2 persones)
- 'Res/Cap' (33 persones)

b) No contesten (36 persones)

c) Aspectes concrets (4 persones)

- 'És un programa complet però costa donar el protagonisme al l'institut, degut al currículum tan extens que s'ha de portar a terme' (2 persones)
- 'Text' (1 persona)
- Llenguatge més proper per als alumnes' (1 persona)

Annex 3: Continguts o missatges que afegiria al programa (professorat que ha fet l'itinerari 1)

a) No contesten (39 persones)

b) Res/Cap (26 persones)

- 'Missatges correctes. Molt bé reflexionar sobre l'opinió i pressió dels iguals. Influència de la societat' (1 persona)
- 'Em sembla adequat/ Tot ho trobo correcte/ Són adequats' (3 persones)
- 'És el primer any que ho fem i la valoració ha estat molt positiva per part del professorat i l'alumnat. No afegiríem res' (2 persones)
- 'Res/Cap' (20 persones)

c) Aspectes concrets (4 persones)

- 'Més dibuixos' (1 persona)
- 'Més interacció, podria haver-hi un *link* de consulta oberta per a ells' (1 persona).
- 'Continguts d'educació emocional sexual' (1 persona)
- 'En la comunicació es requereix un conjunt d'habilitats essencials que articulin una bona comunicació entre alumnat i docent. Fer clima de confiança' (2 persones)
- 'Potser lligar el tema sexualitat i drogues' (3 persones)
- 'Insistir més en les ITS' (2 persones)
- 'Llenguatge més proper per als alumnes' (2 persones)
- 'Alguna activitat per treballar la diversitat del comportament sexual' (1 persona)
- 'Afegiria connexió de la sexualitat amb la afectivitat' (1 persona)

Annex 4: Allò que més ha agradat (professorat que ha fet l'itinerari 1)

a) Programa pràctic, dinàmica, activitats (16 persones)

- 'Programa pràctic i això situa i enganxa en la dinàmica dels adolescents' (1 persona)
- 'Els tallers pràctics on participen els alumnes' (3 persones)
- 'Activitat inicial. Resulta divertida i profitosa' (2 persones)
- 'Les activitats suggerides. Els casos plantejats. L'activitat de les fitxes' (2 persones)
- 'El joc de rol de la sida per tot el debat posterior que va generar' (2 persones)
- 'Ha estat dinàmic, ben explicat, amè pel alumnes, diversificat en quan a la metodologia' (2 persones)
- 'El fet de poder treballar en grup i individualment' (2 persones)
- 'La part de *roleplaying*, doncs és la manera de posar-se en una situació diferent i entendre-la' (2 persones)

b) No contesten (13 persones)

c) Activitat d'entorn /visita a un centre d'atenció a la salut sexual (10 persones)

- 'Donar la possibilitat que els joves coneguin el CJAS. Molt útil la participació de la infermera de CO' (2 persones)
- 'Visita al CJAS. Els alumnes han pogut preguntar el que volien' (3 persones)
- 'Visita i el material audiovisual' (1 persona)
- 'Visita Centre de Salut' (1 persona)
- 'La sessió al CAP' (1 persona)
- 'Visita CJAS, molt il·lustrativa' (2 persones)

d) Situacions (8 persones)

- 'Parlar de situacions que els poden haver succeït' (1 persona)
- 'La proposta de moltes situacions properes a l'experiència dels joves' (1 persona)
- 'Els casos particulars i els jocs, sobretot el del contagi de la sida' (1 persona)
- 'Les problemàtiques que planteja són adequades a les edats dels alumnes' (1 persona)
- 'Es posa al nivell dels alumnes buscant la identificació' (1 persona)
- 'Situacions que es proposen són adequades a l'edat' (1 persona)
- 'Tot i que no l'hem pogut treballar gaire, penso que les situacions són molt properes als alumnes i per tant, es poden identificar amb elles. Mostren interès i curiositat' (1 persona)
- 'Llenguatge utilitzat, la claredat de les situacions' (1 persona)

e) Tot/Res (8 persones)

- 'Tot en general. És molt orientador' (1 persona)
- 'Tot' (5 persones)
- 'Molt ben fet i presentat' (1 persona)
- 'Res' (1 persona)

f) Participació i implicació de l'alumnat (6 persones)

- 'La participació de l'alumnat amb el tema i la seva interacció' (3 persones)
- 'Permet la participació i implicació dels alumnes, el diàleg' (1 persona)
- 'A l'alumnat l'ha agradat' (2 persones)

g) Material (6 persones)

- 'El nou material és atractiu per l'alumne' (2 persones)
- 'Van força bé els power points informatius i els casos i poder disposar d'aquest material en la web' (2 persones)
- 'Els materials' (2 persona)

h) Informació (4 persones)

- 'Informació' (1 persona)
- 'Continguts' (1 persona)
- 'Informació sobre ITS' (2 persones)

i) Adaptabilitat (2 persones)

- 'L'adaptabilitat a diferents grups d'alumnes' (2 persones)

j) Objectiu (2 persones)

- 'L'objectiu del programa (pautes i principis d'actuació que tenen un principi d'informació per ajudar a l'alumnat en aquest tema presentat)' (2 persona)

k) Llenguatge (1 persona)

- 'Llenguatge utilitzat, la claredat de les situacions '(1 persona)

Annex 5: Allò que menys ha agradat (professorat que ha fet l'itinerari 1)

a) NC (35 persones)

b) Res/Cap: (20 persones)

- 'Res/Cap' (19 persones)
- 'En general m'ha agradat tot' (1 persona)

c) Manca de temps/ Programa llarg (11 persones)

- 'Costa fer tot el programa en la tutoria perquè falta temps' (2 persones)
- 'El fet de compartir aquests temes amb altres de tutoria, ja que anem justos de temps' (2 persones)
- 'Una mica reiteratiu' (1 persona)
- 'Temporització no s'adaptava al grup' (1 persona)
- 'Unitats massa llargues. No dóna temps de acabar en una hora de tutoria' (2 persones)
- 'El programa es fa llarg' (1 persona)
- 'Programa massa llarg per fer-ho tot. Li falta una mica de concreció' (2 persones)
- 'Les explicacions o orientacions del tutor no estan simplificades. Són reiteratives' (1 persona)

d) Informació (4 persones)

- 'Cal més informació en DVD' (1 persona)
- 'Estaria millor passar la informació en un quadernet editat que en fotocopies' (1 persona)
- 'No tenir més informació per aplicar-lo a l'aula' (2 persones)

e) Activitats concretes (3 persones)

- 'Activitat 3 avorrida' (2 persones)
- 'L'activitat sobre empatia perquè s'ha tractat en altres programes' (1 persona)

f) Material (3 persones)

- 'De vegades no tot el material que necessitaven els alumnes estava a la carpeta i s'havia de preparar amb antelació' (2 persones)
- 'Potser el format de les activitats, el color, el paper no acaba de ser atractiu pels alumnes' (1 persona)

g) Contingut afectiu (2 persones) 2,5%

- 'Poc contingut de tipus afectiu' (2 persones)

Annex 6: Altres comentaris del programa (pel professorat que ha fet l'itinerari 1)

a) Audiovisual (9 persones)

- 'Al finalitzar el programa veuen la pel·lícula 'Philadelphia' perquè es facin una idea de la situació dels qui pateixen Sida' (5 persones)
- 'Treballar alguna pel·lícula sobre el tema. Més material audiovisual' (1 persona).
- 'Aconsellaria posar material audiovisual per complementar la xerrada al CAP' (1 persona)
- 'Potser faltaria un DVD i material audiovisual' (2 persones)

b) Manca de temps, llarg (8 persones)

- 'El programa és fa força llarg. Potser caldria una refosa de material i escurçar-lo una mica' (1 persona)
- 'El programa massa llarg' (1 persona)
- 'Tenim dificultats per portar a terme totes les actuacions. Cada curs ens passa igual. Ens costa triar quines activitats fer... Hem de revisar aquest aspecte' (2 persones)
- 'El projecte és molt interessant però a 4t s'han de dedicar moltes hores a l'orientació. No hi tenim prou temps per fer tot' (3 persones)
- 'Hauria de estar més simplificat. Es fa molt pesat i de vegades no s'entén com s'ha de portar a terme l'activitat. Massa complicat el plantejament' (1 persona)

c) Funciona bé (6 persones)

- 'Hem passat el programa de Batxillerat a 4t. Funciona força bé' (3 persones)
- 'En general les activitats han funcionat bé' (2 persones)
- 'Bé' (1 persona)

d) Tarda Jove (4 persones)

- 'Al Taller de la T Jove (CJAS) estaria bé que anessin els dos grups junts sinó perden moltes hores de classe' (2 persones)
- 'La meitat de l'alumnat va plantejar preguntes escrites per la sessió planning. Uns pares no van deixar a la seva filla anar a la sessió' (2 persones)

e) Afectivitat, emocions (2 persones)

- 'Lligar les emocions davant les relacions sexuals que puguin tenir' (1 persona)
- 'Reforçar el tractament de l'afectivitat (1 persona)

f) Altres

- 'Canviar-li el nom' (3 persones)
- 'Potenciar punt 18' (1 persona)
- 'Encara és aviat per fer-los perquè és el primer curs d'aplicació' (2 persones)
- 'Cap' (3 persones)
- 'Nova responsable del tema Salut: Laura Solé (93 4175002) (2 persones)
- 'El alumnes han trobat moltes expressions una mica antiquades (2 persones).
- 'Buscar la claredat' (1 persona)

- 'El llibre del professorat va adreçat a qualsevol professor/a tutor/a i no pas a personal format en la matèria. El seu contingut hauria de ser més aclaridor' (1 persona)
- 'La veritat és que és molt important la formació prèvia que es fa al professorat, perquè seguir el programa per lliure fa que a vegades no se sàpiguen enfocar del tot correctament les diferents activitats' (2 persones)
- 'Grup poc col·laborador per això no he pogut fer més' (1 persona)

g) No contesten (32 persones)

Annex 7: Identificació dels objectius del programa (professorat que ha fet l'itinerari 2)

a) Identifiquen l'objectiu preventiu, també aquells que parlen d'habilitats (14 persones)

- 'Prevenió sobre la sexualitat' (1 persona)
- 'Prevenió de MTS i embarassos no desitjats. Assertivitat' (1 persona)
- 'Prevenió de MTS i embarassos no desitjats' (2 persones)
- 'Prevenió de MTS' (1 persona).
- 'Conscienciar l'alumnat de les MTS i la importància de les precaucions' (1 persona)
- 'Que els adolescents que tenen relacions sexuals les tinguin sense riscos i de manera voluntària' (1 persona)
- 'Que aprenguin a defensar els seus desigs' (1 persona)
- 'Evitar embarassos i tenir relacions sexuals satisfactòries' (1 persona)
- 'Ajudar a prevenir conductes de risc i resoldre dubtes en temes de sexualitat als alumnes' (5 persones)
- 'Educar i informar a l'alumnat dels diferents mètodes anticonceptius o per evitar MTS en aquestes edats' (1 persona)

b) Identifiquen un objectiu més ample, referit a la sexualitat o a l'educació sexual (1 persona)

- 'Informar i formar en l'àmbit de les relacions personals, l'afectivitat i la sexualitat' (1 persona)

c) Identifiquen com objectiu la part informativa (1 persona)

- 'Informar sobre MTS, sexualitat, comunicació' (1 persona)

D) Identifiquen com objectiu aspectes molt generals (2 persones)

- 'Clarificar situacions en les que es poden trobar nois i noies' (1 persona)
- 'Donar a conèixer, implicar i sensibilitzar' (1 persona)

Annex 8: Allò que més ha agradat (professorat que ha fet l'itinerari 2)

a) Participació i implicació de l'alumnat (9 persones)

- 'La implicació que provoca en l'alumnat i la informació que se'n treu' (1 persona)
- 'També la possibilitat de dinamitzar l'activitat per part dels propis alumnes' (4 persones)
- 'Participació i implicació de l'alumnat' (1 persona)
- 'Participació i implicació alumnat i formació prèvia' (3 persones)

b) Missatge (4 persones)

- 'Missatge clar i entenedor' (4 persones)

c) Adaptabilitat (1 persona)

- 'L'adaptabilitat a diferents grups d'alumnes' (1 persona)

d) Res (1 persona)

e) NC (6 persones)

Annex 9: Allò que menys ha agradat (professorat que ha fet l'itinerari 2)

a) Format de les activitats (4 persones)

- 'Format de les activitats similars a d'altres programes' (4 persona)

b) Activitats molt lúdiques (1 persona)

- 'Segons el grup algunes activitats són molt lúdiques i poden resultar poc efectives' (1 persona)

c) Res (6 persones)

d) NC (6 persones)

Annex 10: Allò que menys ha agradat (professorat que ha fet l'itinerari 2)

a) Diversitat cultural

- 'Degut a l'àmplia varietat de cultures de procedència dels nostres alumnes, hi ha activitats poc profitoses per uns i molt per altres' (1 persona)

b) Persona que duu a terme el programa

- 'El programa és interessant i necessari, però crec que el tutor no és necessàriament la millor persona per dur-lo a terme. Parlar d'aquests temes amb l'alumnat no és senzill no tothom s'hi troba bé fent-lo. Crec que el programa l'hauria d'impartir persones preparades, i que a més els agradi. Que siguis un bon professor de la teva matèria no implica que puguis tractar aquests temes amb el rigor i la seriositat que demanen' (1 persona)

c) Primer curs d'aplicació

- 'Encara és aviat per fer comentaris, perquè és el primer curs d'aplicació' (1 persona)

d) Sessió no feta (1 persona)

- 'La sessió prevista amb el tutor no la veig necessària perquè l'alumnat ja tenia molta informació' (1 persona)

e) NC (11 persones)

f) Queixa (1 persona)

'Queixa sobre valorar colors material perquè vam tenir que fotocopiar el material.' (1 persona)

g) Per què tantes valoracions (1 persona)

'Vaig fer comentaris el dia de la formació i no es van poder incorporar (un simple canvi de dates). Vam fer una valoració conjunta com centre per cursos. Perquè voleu tantes valoracions si no es pot canviar dates de formació a l'alumnat perquè coincideixin amb l'inici de l'activitat'

H) Cap (1 persona)

Annex 11: Allò que menys ha agradat (professorat que ha fet l'itinerari 2)

a) Anticoncepció: Un total de 10 joves plantegen qüestions relacionades amb aquest tema.

Exemple: 'Com és el condó de les dones'; 'Dubtes sobre el condó'; 'El condó femení'; 'Si el preservatiu es queda dintre de la vagina, quin perill hi ha?'; 'L'eficàcia del preservatiu femení'.

b) Prevenció embaràs: Un total de 4 joves encara tenen preguntes en relació a aquest tema.

Exemple: 'Si ejacules en la dutxa els espermis es moren?'; 'Relacions en la dutxa poden deixar embarassada'; 'Dubtes sobre l'embaràs'; 'Quan tens relacions però et fas moltes proves pensant que pots estar embarassada, però no ho estàs... per què no tens la regla?'.

c) Primeres relacions sexuals: Un total de 5 joves plantegen qüestions relacionades amb aquest tema.

Exemple: 'Sempre fa mal?'; 'Inici de les relacions sexuals'; 'El primer cop que ho fas surt molta sang?'; 'Una verge és fèrtil?'.

d) Malalties: Un total de 9 joves encara tenen preguntes en relació a aquest tema.

Exemple: 'Què són les ladilles?'; 'Quines altres malalties hi ha?'; 'Malalties de transmissió sexual, heterosexual i homosexuals' (4); 'Pots agafar MTS si el noi es corre a la boca?'; 'Si et passes el semen del noi té algun inconvenient o malalties?'.

e) Conductes concretes: Un total de 9 joves plantegen qüestions relacionades amb aquest tema.

Exemple: 'Jocs preliminars; Perquè tenim gana sexual?'; 'Si el penis és molt gran, després la vagina es queda oberta?'; 'Com arribar a l'orgasme?'; 'Alguna manera per fer sortir menys "fluix pre-seminal"'; 'Parlar de la diferent excitació de noi i noia, i de la libido'; 'El semen és comestible?'; 'Per què a les dones ens costa arribar a l'orgasme?'; 'Si el noi té moltes ganes i la noia està preparada però a la vegada no, què ha de fer?'; 'Postures'.

f) Altres: Un total de 5 joves encara tenen altres preguntes.

Exemple: 'Coses personals'; 'Algunes preguntes de la llista'; 'Alguna cosa sobre la fimosis'; 'om explicar als pares que ja hem tingut relacions sexuals?'; 'Follar amb la regla és bo? O dolent?'.

Annex 12: Allò que més ha agradat, temes concrets (alumnat)

a) Condó: 117 joves.

Exemples: 'Explicació condó'; 'Parlar de condons de forma divertida'; 'Parlar sense problemes, perquè és important que utilitzem preservatiu'; 'Com utilitzar els preservatius'; 'Quan ens han ensenyat el condó per noies'; 'El condó femení no sabia que existia'; 'escobrir el preservatiu femení'; 'La presentació dels preservatius, tant masculí com femení'; 'Que ens han pogut mostrar els mètodes anticonceptius'; 'La demostració de les coses'.

b) Anticonceptius en general: 40 joves.

Exemples: 'Dubtes de l'anell'; 'Les explicacions dels anticonceptius'; 'Que expliquin tots els mètodes anticonceptius'; 'Que ens hagin ensenyat físicament tots els dispositius'; 'Aprendre nous mètodes, efectius i més barats'; 'Nous mètodes'; 'Que ens han ensenyat tots el mètodes, perquè ho veiem tot'; 'Que ensenyessin els mètodes anticonceptius'.

c) Educació afectiva i sexual: 31 joves.

Exemples: 'Parlar sobre les relacions entre parelles'; 'Xerrada sobre la menstruació'; 'Explicació sobre Sexualitat'; 'Informació sobre plaer'; 'Discussió sobre el sexe a les discoteques'; 'Avortament'; 'Menstruació'; 'La sexualitat'; 'La virginitat'; 'Parlar de sexe'; 'Enamorament'; 'La regla'; 'Saber coses sobre sexualitat a la nostra edat'; 'Drets i deures dels homes i les dones'; 'Explicació de com el noi pot produir plaer a la noia'; 'Que tots tenen el mateix dret'; 'Haver après més coses de la sexualitat, que no es tracta només de diversió'; 'Explicació vagina'; 'Parlar i opinar sobre sexe'; 'Parlar de nosaltres'.

d) ITS i SIDA: 20 joves.

Exemples: 'Explicació sobre ITS'; 'Parlar sobre malalties'; 'Parlar sobre malalties de transmissió Sexual'; 'Explicació sobre SIDA'; 'Informació sobre MTS'.

e) Aspectes preventius: 15 joves.

Exemples: 'Informacions sobre com prevenir els riscos'; 'Les precaucions'; 'El que pot passar si no tens cura de forma adequada'; 'Sexe de forma segura'; 'Informacions que ens donen per no quedar-nos embarassades'; 'Saber quan es pot quedar embarassada'; 'Com no tenir infeccions'; 'Com evitar embarassos no desitjats'; 'Parlar de l'embaràs a causa de no usar preservatiu'.

f) Pastilles: 5 joves.

Exemples: 'L'explicació de l'ús de la pastilla'; 'El tema de les pastilles'; 'La informació sobre com aconseguir pastilles'.

Annex 13 Allò que més ha agradat, temes concrets (alumnat)

a) Professorat: 58 joves.

Exemples: 'Simpatia per tractar els temes'; 'La naturalitat de la monitora'; 'La naturalitat amb qui parlava'; 'Monitor molt simpàtica'; 'Les professores són directes i clares'; 'La confiança que dóna de la xerrada'; 'Com ha contestat la noia'; 'Que la professora parla amb seguretat'; 'El tracte de les professionals'; 'Parlar-ne amb normalitat'; 'La soltura de l'explicació'; 'Espontani'; 'Claredat de les explicacions de la sessió'; 'Resolt dubtes de forma clara i oberta'; 'Xerrada clara'; 'Les profes i tot'; 'Forma d'explicar i la sinceritat'; 'Que la noia sabia molt'; 'Manera d'explicar la professora'; 'Professora molt pràctic'.

b) Llibertat per parlar: 55 joves.

Exemples: 'Llibertat per parlar sense vergonya'; 'No vaig tenir vergonya de preguntar'; 'Parlar lliurement sense ser criticat'; 'Poder parlar de l'homosexualitat'; 'Fer preguntes que sempre havia guardat dins per vergonya'; 'Podem parlar amb normalitat'; 'Poder parlar de tot'; 'Expressar-se sense vergonya'; 'Poder parlar sense prejudicis'; 'Parlar lliurement de tot'; 'Parlar de forma oberta'; 'Parlar lliurement de tot'; 'Que es pugues preguntar amb llibertat'; 'Parlar i donar opinions de manera oberta'; 'Poder parlar sense cap problema'; 'Llibertat per opinar'; 'La normalitat amb que es tracten els temes'; 'Que hem parlat de tot'; 'Poder parlar sense problema'.

c) Dinàmica grup: 42 joves.

Exemples: 'La dinàmica de la classe'; 'La interacció nois – noies'; 'Treballar en grups petits'; 'Xerrada dinàmica'; 'El debat'; 'Participar'; 'La participació'; 'Estar en grup'; 'El dinamisme de la sessió'; 'Treball grupal'; 'La bona dinàmica'; 'La participació de tots'; 'La implicació de tots'; 'La interactivitat'; 'Parlar en confiança'; 'La manera de tractar el tema'; 'Parlar lliurement sense ser criticat'; 'La confiança, no m'ho esperava'; 'Poder parlar amb naturalitat'; 'Sessió divertida'; 'La manera d'explicar natural, dinàmica'; 'M'ha agradat perquè ha estat dinàmica i hem pogut participar'; 'Que s'han representat els dubtes en lloc de simplement explicar-los'; 'La col·laboració dels companys'; 'Els grups que hem fet'; 'Que és dinàmica'; 'Xerrada entre tots'.

d) Ambient: 11 joves.

Exemples: 'L'ambient relaxat'; 'Que va ser animat'; 'Que estàvem en harmonia'; 'El bon rotllo que hi ha hagut'; 'Que hi ha hagut bones vibracions en el grup'; 'L'ambient en que es desenvolupa la sessió'; 'La filosofia de la companya del costat'; 'Riure'; 'Ha sigut interessant'; 'El bon rotllo'; 'Quan hem rigut'.

Bibliografía

- (1) Juárez O, Díez E. (1995) (reedició 1997, reedició 2002). 'PRESSEC'. Prevenció de la sida des de l'escola secundària. Barcelona: Publicació de l'Àrea de Salut Pública de l'Ajuntament de Barcelona.
- (2) Juárez O, Díez E (2002) 'PARLEM CLAR'. Prevenció de la sida a l'escola secundària post-obligatòria. Barcelona: Publicacions de l'Institut Municipal de Salut Pública, 2002.
- (3) Díez E, Juárez O, Nebot M, Cerdà N, Villalbí JR. Effects on attitudes, knowledge, intentions and behaviors of an AIDS prevention program targeting secondary school adolescents. *Promotion & Education*2000; 7: 17-22.
- (4) Aval Parlem Clar
- (5) INJUVE (2008). Informe Juventud en España. Madrid: INJUVE. Disponible en: (<http://www.injuve.migualdad.es/injuve/contenidos.downloadatt.action?i=725387112>)
- (6) González I (2009) El comportamiento afectivo-sexual en la población adolescente (15-18 años) de la ciudad de Barcelona. Tesina Master en Salud Pública. Universidad Pompeu Fabra / Universidad Autónoma de Barcelona.
- (7) Juárez O, Díez E (2010) 'Parlem-ne; no et tallis!'. Programa escolar de salut sexual i comunicació. Agència de Salut Pública de Barcelona. Disponible en: <http://www.aspb.es/quefem/escoles/parlem-ne-no-et-tallis.htm>